LIST IZ MARKOVCEV

ISSN 1580-3554 *Glasilo občine Markovci* **Leto 17, številka 1, februar 2016**

Foto: Pavel Horvat

Če je februarja pretoplo, bomo v aprilu za pečjo.

Prešerno ob prazniku kulture

Tudi letos je občinska prireditev ob prazniku slovenske kulture potekala v sodelovanju med Občino Markovci in Osnovno šolo Markovci.

Slovesna proslava ob kulturnem prazniku, ki se je pričela 4. februarja ob 16. uri v večnamenski dvorani in so nam jo pričarali naši osnovnošolci pod vodstvom mentorice Aleksandre Čeh, je bila dobro obiskana.

Slavnostni govornik, župan Občine Markovci Milan Gabrovec, je spregovoril o pomenu in bistvu kulture.

Prireditve so se udeležili nekateri občinski svetniki, s svojim obiskom nas je razveselil tudi Andrej Čuš, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije.

Rdeča nit prireditve je bilo seveda Prešernovo življenje in delo. Učenci so se preselili v pesnikovo otroštvo in mladost, nam predstavili življenje in igro otrok v poetovem času, popeljali so nas do sodobnih prepesnitev in uprizoritev Povodnega moža …

Prireditev so popestrili številni kulturni utrinki: pevke solistke (mentorica Slavica Lajh), folklorna skupina pod vodstvom Brigite Horvat, sodobna plesno-umetniška točka izbirnega predmeta umetnost (učiteljica Olga Zorko), v zanimivem dramskem prizoru z arhaično obarvanim jezikom so se drugošolci doživeto igrali razne otroške igre, ki jih mladi že dolgo več ne poznajo (mentorica Marjetka Kocuvan), mlajše učenke so prikazale baletni prizor (mentorice učenke Anamarija Lajh, Urška Horvat in Eva Kuhar) …

Vse skupaj je v gobelin Prešernovega življenja in dela z zanimivimi dramskimi prizori prepletla učiteljica Aleksandra Čeh, ki si je prireditev tudi zamislila.

Še posebej prisrčno, a nič manj kulturno doživeto, je potekala proslava, ker so se tokrat za razliko od prejšnjih let v vodilnih vlogah predstavili tudi mlajši učenci iz razredne stopnje.

Mlad, uka željni »Prešeren« nas je popeljal v neke druge čase, že takrat pa je kultura ljudem predstavljala večplasten pojem.

Vida Vajda

Foto: IP

Utrinki s proslave

UVODNIK

Pustni čas je za nami, z njim pa čas rajanja, veseljačenja, pustnih šem in norčij. Kot šeme ali maškore, kot rečemo pri nas, smo lahko marsikaj povedali, kar sicer ne bi. Ob svečnici so si kurenti nadeli zvonce in s tem pričeli svoje poslanstvo odganjanja zime in zla. S poskakovanjem od hiše do hiše, od vasi do vasi in celo od mesta do mesta so klicali pomlad, srečo in dobro letino. Upajmo, da jim je uspelo.

Prav tako je za nami praznik kulture. Ljudje ga včasih preveč povezujemo s pesnikom Francetom Prešernom ter pozabljamo, da sta namen in vsebina tega praznika precej širša. Za kulturo lahko med drugim rečemo, da je način našega življenja, ki ga oblikujejo ideje, navade, prepričanja in vsi materialni proizvodi, ki jih izdelamo in oblikujemo ljudje. Predstavlja tudi vse, kar so ustvarili naši predniki in se je ohranilo kot neprecenljiva dediščina.

V naši občini smo lahko ponosni na vse tiste, ki kljub hitremu tempu življenja in bitki s časom še najdejo čas za izražanje kulture na različne načine. In ni jih malo. Prav tu gre za zavedanje ljudi, da poleg materialnih dobrin človek potrebuje tudi duhovne vrednote. In te v današnjem času potrebujemo vedno bolj. Ob tem ne smemo pozabiti, da poznamo različne vrste kulture, ne samo tisto, ki je povezana z umetnostjo. Tako v ospredje danes stopajo tudi kultura medsebojnih odnosov, telesna kultura, kultura bivanja, prehranjevanja … Kultura in umetnost nista nekaj samoumevnega in brez njiju ni mogoče živeti. A tega se človek pogosto zave šele takrat, ko ju izgubi. In prav zdaj smo v času, ko sta nam lahko kultura in umetnost zakladnici idej za izhod iz krize, v kateri smo se znašli: še vedno neusahljiv tok migrantov in naraščajoč strah pred vsemi tistimi, ki jih posamezne države zavračajo in pošiljajo nazaj po poti, ki so jo prehodili, upravičena želja Evropejcev po (stari) varnosti, državljansko odločanje za prednostne ali celo nove vrednote, ohranjanje treznega razmišljanja, ko empatija ne pomaga več ipd.

Ljudje imamo eno samo življenje, zato ga moramo preživeti kvalitetno, v dobro sebi in drugim. Dan, posvečen kulturi, nas opominja, da je kultura tudi topel stisk roke, pomoč človeku v nesreči, prijazen pozdrav znancu ali celo neznancu. Za vse to ne potrebujemo denarja, abonmajev in vstopnic, ampak vedenje, da je tako prav in lepo.

Bodimo tudi mi prinašalci luči, ki jih po ljudskem izročilu prinaša še en praznik – gregorjevo. Sveti Gregor pozdravlja sonce in pomlad. Pozdravimo ju tudi mi. Svoja razmišljanja zaključujem z mislijo Srečka Kosovela: »Rad bi le vedel, kaj je življenje, ko čutiš v sebi vzgon, ko pride pomlad, sokov kipenje, rad rasteš in misliš, da ni vse zastonj.«

Irena Pukšič, urednica

Iz Mlinaričeve monografije V korantovi deželi praznujejo: prazniki in praznovanja v Markovcih na Ptujskem polju

PUST

Kot pišejo mnogi raziskovalci, ki so v Markovcih raziskovali fašenk ter fašenske like, spada prav markovsko območje med tiste dele Slovenije, ki so za njih najbolj zanimivi. Le malo kje lahko najdejo toliko različnih mask kot prav v Markovcih. Tu so doma ruse, piceki, vile, medvedi, orači, melike, kopaja, bozjaki, körike in koranti. Prvi pisni viri nam o korantu pričajo že iz 19. stoletja. Žal do sedaj še nismo izvedeli, kdaj so se ti liki v Markovcih in okoliških vaseh začeli pojavljati, a o tem obstaja več teorij in domnev.

Ena izmed njih govori, da naj bi masko koranta s seboj prinesli uskoki, ki so pribežali v te kraje pred Turki. Pred drugo svetovno vojno bi naj korant že skoraj izumrl, ker ga je oblast v stari Jugoslaviji preganjala.

V tistih časih so nekateri koranti pod kožuhi »nosili kratke puške in dolge nože«,[1] zato je večkrat prišlo do umorov in oblast je to hotela zatreti. Skupine korantov, posebej tiste, ki so prihajale iz različnih vasi, so merile svojo moč med sabo s pretepi, zato so zraven nosili zgoraj omenjene predmete. Če leta 1939 ne bi France Marolt in Franjo Žižek pripeljala korantov na Festival narodnih običajev v Maribor, bi najverjetneje izumrli. Takrat je korant prvič zapustil okolje, v katerem so ga poznali, torej podeželje, in se predstavil širši slovenski javnosti v mestnem prostoru. Tudi časovno ni festival sovpadal s fašenkom, saj je potekal 5. in 6. avgusta.

Prav tako je okupator v času druge svetovne vojne preganjal fašenk, maske in veseljačenje ob tem prazniku. Obdobje po drugi svetovni vojni je svet zaznamovalo z naglimi spremembami, ki so se dotaknile tudi fašenka, predvsem v smislu, da so se za maske z območja Markovcev začeli zanimati etnologi in drugi.

Naslednji večji prelom se je zgodil leta 1960, ko je bilo na Ptuju organizirano prvo kurentovanje in so na njem nastopili vsi značilni liki markovskega fašenka. S tem dogodkom so, metaforično rečeno, vzeli markovskega koranta iz njegovega okolja in ga širši javnosti predstavili kot lik iz mesta, saj še danes marsikdo ne ve, da tisti »znani kurent«, ki ga pozna vsa Slovenija, prihaja prav iz Markovcev in okoliških vasi.

»Priprave za fašenk že mamo od svečnice napre. *V totem cejti so se delali dühi*[2] *iz slame, pa ruže papernate. Pa po večerih so koranti ružli*[3]*, pa z biči se je pokalo, ja.*« (ustni vir, Bukovci)

Ljudje si vsekakor želijo obiska maškar, ker še vedno verjamejo v dober namen in želje za prihajajoče leto, ki ga maska s svojim obiskom prinese na dvorišče. V Markovcih in okolici so še vedno žive navade, da maškare hodijo od hiše do hiše, mogoče ne k vsaki, k večini pa. Za svoj obisk vedno prejmejo darove (denar, klobase, jajca …). Maskirajo se ne več samo moški, ampak tudi ženske, vendar nastopajo samo v eni »tradicionalni« maski, v ostalih samo moški.

»Za fašenk pa je blo tak kak gostija. Gor na mizi pa smo meli, to je blo na mastno soboto, svinska glava je mogla biti, pa ble so klobase, pa zelje kislo, pa še kako meso, drugi den pa je bila nedela, pa smo meli pravo meso (pečeno meso) *pa klobase sühe so mama djali kühat, pa kislo žüpo meseno, pa hejdisko* (ajdova) *kašo, pa boj mastne ocverkovice. Drugi den pa je bija mali fašenk, pa so mama naredli žličjake* (ocvrte miške), *kisla žüpa je tüdi bila mesena, pa meso s tünke, pa krüh, ke to so še maškori prišle ne. No na vejki fašenk te pa je bila gostija. Te pa smo že vütro zaron vstanale, so že korante letale, maškore, medvedi, te pa smo praf krapčiče pražle pa olüpe* (flancati) *pa pekli*[4] *krapčiče, da smo jeh potli na pepelnico lehko jeli. Potli pa je drüge den bija post, to sta ata pa mama večer vse skrila, pa tejko ostalo, do punoči smo lehko jeli, potli pa nič. Drügi den ne blo nidre nider* (nikjer) *nič.*« (ustni vir, Markovci)

1 Niko Kuret, *Maske slovenskih pokrajin.* Cankarjeva založba in SAZU, Ljubljana 1984, str. 191.

2 Okrasek, ki se je včasih uporabljal na poroki, kasneje pa se je prenesel v čas fašenka. Obod je iz žice, nanj pa so prepleteni pisani trakovi.

3 Ob večerih so koranti hodili po vasi zvonit le z zvonci, a brez kožuha, ježevke in ostale opreme.

4 Na post so pečene krofe lahko uživali, medtem ko ocvrtih ne, saj so bili pripravljeni v svinjski masti. Testo za pečene krofe je enako kot za ocvrte, le da jih ne ocvrejo v olju, ampak jih zgolj spečejo v pečici.

POSTNI ČAS

Kot vemo, je post premakljiv, ker se določa glede na veliko noč. »Leta 325 je cerkveni zbor v Niceji določil, da se obhaja prvo nedeljo po spomladanski polni luni med 22. marcem in 25. aprilom. Pust je zmeraj 46 dni pred veliko nočjo, kajti k štiridesetim postnim dnevom je potrebno prišteti še šest nedelj, ki so po katoliškem izročilu posta prosti dnevi.«[5]

Tudi Markovčani so se strogo držali posta, posebej na pepelnično sredo in veliki petek, ko so v splošnem pomanjkanju še zmanjšali obroke. Sicer pa so se dokaj strogo postili vsak petek v postu in tudi večino petkov v letu, razen če so tisti dan opravljali težko delo (košnja, oranje, žetev ...).

Do sprememb pri načinu postenja je prišlo kmalu po drugi svetovni vojni, ko se je kar nekaj ljudi zaposlilo. Vsi, ki so hodili v službo, se posta niso mogli strogo držati, kajti bili so odvisni od hrane, ki so jo dobili na delovnem mestu.

V času posta je cerkev prepovedala kakršnokoli veseljačenje in petje. Tudi če so ob večerih luščili bučno seme ali delali kaj podobnega, zraven niso peli. Prav tako je bila navada, da se ljudje v postu niso poročali, v primeru smrti in pogreba pa ni bilo sedmin. *»Če je kdo hmrja, so sedmino drügokrat služli, ne v posti.«* (ustni vir, Stojnci)

Ljudje še vedno spoštujejo strogi post na pepelnično sredo in veliki petek. Ker je danes znatno manj porok kot včasih, jih tudi v postnem času ni. Razen tega pa se ljudje ne postijo več vsaki postni petek, pa tudi prepoved zabav in veseljačenja se več ne upošteva. Predvsem starejši so tisti, ki se še zelo strogo držijo navad, ki so jim bile privzgojene v otroštvu.

Prazniki v času posta

5 Andrej Brence, *Tradicionalne pustne maske na ptujskem območju.* Pokrajinski muzej Ptuj Ormož, Ptuj 2011, str. 17.

S postom vsako leto sovpadajo naslednji prazniki: god štiridesetih mučencev (10. marec), gregorjevo (12. marec), jožefovo (19. marec), materinski dan ali Marijino oznanjenje (25. marec). Ljudje so jih sprejeli za pomembne, ker jih je Cerkev označila kot praznike in so si jih nekateri[6] naredili za dela prosti dan ali pa zgolj možnost, da so napovedovali vreme.

God štiridesetih mučencev ni bil dela prosti dan, je pa služil za napovedovanje vremena. »Za štrdeset montrjakov (štirideset mučencev) *se je samo reklo, kakšno de vreme, tako de štrdeset dni, pa je tüdi tak blo.*« (ustni vir, Stojnci)

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so moški ta praznik začeli proslavljati tako, kot ženske praznujejo dan žena. V vasi Bukovci so si organizirali veselico in na svoj način obeležili »dan moških«. »*Dan mučencof ja smo meli trikrat al štirikrat, v Bükovcih smo meli veselico, so si moški naredli tak.*« (ustni vir, Bukovci)

Sveti Gregor Veliki goduje 12. marca. Na splošno je znan rek, da se ta dan ptički ženijo, v Markovcih pa je znan tudi kot vremenjak. »Na Gregorvo te pa če de veter piha, te do Gregorvi füci[7]*, te de celi merc veter piha.*« (ustni vir, Stojnci)

Ker so se ta dan glede na to, da je vreme že postajalo toplejše in je narava oživela, ženili ptički, so otrokom pod grmičevje ali na vejice drevesa obesili[8] majhne potičke, češ, če imajo ptički poroko, morajo imeti potico. »Za Gregorvo se ptički ženijo, te so včasih kon v grm nastavli kako povitičko, ka majo tudi povitico na gostüvaji.« (ustni vir, Markovci)

Jožefovo še danes starejši obeležujejo kot slovesen praznik. Ta dan obiščejo cerkev, težjih del ne opravljajo, dovoljeno pa je tudi boljše jesti. V preteklosti so na ta dan radi »pražli krapčiče[9]«. Kdor je godoval, so mu na predvečer praznika zapeli.

6 Predvsem so to možnost imeli kmetje, ki niso bili vezani na redno službo.

7 Če na gregorjevo piha veter, bo ves marec vetrovno. Izraz »füci« je izpeljanka iz glagola fudati, kar pomeni pihati.

8 Predpostavljam, da je ta navada po drugi svetovni vojni zamrla, ker so se je iz otroštva spominjali le nekateri sogovorniki.

9 Četudi Jožef goduje v postnem času, ta dan ni bilo prepovedano uživati mesa in živalskih izdelkov, saj je veljalo, da je post ob pomembnem prazniku odpovedan.

CVETNA NEDELJA

Kristjani začnejo priprave na veliko noč na pepelnično sredo, ko se začne post. Višek praznovanj se prične s cvetno nedeljo, ki je uvod v veliki teden in v pričakovanje največjega krščanskega praznika. »Ta dan se verniki spominjajo Jezusovega prihoda na oslu v Jeruzalem, kjer so ga množice pozdravljale s palmovim zelenjem.«[10] V Markovcih se je ta spomin ohranil v obliki presmecov, ki jih ta dan ljudje nosijo k blagoslovu v cerkev.

»Na cvetno nedelo smo presmece[11] *nosili, po navadi so to starši delali. Večinoma so deca nosili presmece.*« (ustni vir, Markovci) »*V presmeci more biti seden šib različnih.*« (ustni vir, Markovci)

10 Spletni vir 3

11 V Markovcih se ob cvetni nedelji v cerkev nosi v šop povezano zelenje, ki je sestavljeno iz različnih šib. Oblika spominja na ljubljanske butarice, vendar v presmecu ni pisanih trakov.

Za Markovce in okolico velja, da je potrebno v presmecu imeti sedem[12] različnih vrst lesa: črmso, bršljan, vrbo, pušpan, metriko, dren in srobot. Sestava presmeca se od vasi do vasi razlikuje. Nekateri dodajo tudi prve spomladanske rože, spet drugi tisto zelenje, ki je na voljo na dvorišču. Mnogi v presmec vpletejo tudi rozgo vinske trte.
Ko je v občini bilo še veliko kmetov, ki so obdelovali zemljo, so pogosto pri hiši izdelali dva presmeca. Enega so po blagoslovu vrgli na streho, da jih je varoval pred ognjem in strelo, včasih pa so ob nevihti na ogenj vrgli eno blagoslovljeno šibo. Iz drugega so blagoslovljene šibe raznosili po poljih in vinogradih.
Ni bilo vseeno, katero šibo si izbral za določeno njivo; vsaka šiba oz. cvet je spominjal na določeno poljščino … »crenso smo vteknali v jivo tan ge je hejdna rasla, pa za v gorico, ker ma grozdasto cvetje, medprika (metrika) *pa je bla za pšenico, ke tak pokunci rase, iba* (vrba) *je bila za karuzo.*« (ustni vir, Stojnci)

12 Sedem vrst zato, ker je vsaka vejica bila namenjena za svojo poljščino na njivi.

VELIKI TEDEN IN VELIKA NOČ

Cvetni nedelji sledi veliki teden, ko se ljudje intenzivno pripravljajo na veliko noč. Še vedno je v navadi, da se temeljito počistijo hiše in dvorišča, z velikim četrtkom pa se prekine tudi delo na polju. Če je bilo vreme ugodno, so v preteklosti prebelili hiše, po potrebi zamenjali streho in počistili okna. Danes ljudje bolj ali manj očistijo dvorišča in okna ter notranjost hiše.
Praznovanje svetega tridnevja se začne z velikim četrtkom, ki se obhaja kot spomin na Jezusovo zadnjo večerjo. Na ta dan po cerkvah utihnejo zvonovi in orgle. Namesto zvonov se ponekod oglaša raglja, vendar ta v Markovcih ni značilna.
»*Do vejke srede smo delali na poli* (polje), *potli pa več ne.*« (ustni vir, Markovci)
Veliki petek je dan žalosti, saj ljudje pravijo, da so »Bogec hmrli«. Verniki se zbirajo v cerkvi ob križevem potu in ob obredih velikega petka, ki obsegajo branje beril in pasijona, prošnje vernikov, osrednji del s čaščenjem križa ter sklepno obhajilo. Po obredu se Najsvetejše, hostija, prenese v božji grob, kjer počaka do vstajenjske procesije. Na veliki petek je zapovedan strogi post. V preteklosti na ta dan nekateri ljudje niso zaužili niti kapljice vode, tako strogo so se ga držali. Danes se odpovejo predvsem mesu in mesnim izdelkom.

V preteklosti v Markovcih ob veliki noči ni bila navada, da se k blagoslovu nese potica, ampak presmec.[13] Ženske so jedi v preteklosti nosile k blagoslovu *v »krpačah«*[14], danes pa v košarah. Čez dan ljudje hodijo v cerkev molit k božjemu grobu. Zvečer potekajo v cerkvah slovesne vigilije[15] z blagoslovom ognja, vode in soli, oglasijo se zvonovi in orgle. Tako se počasi prične praznovanje velike noči oziroma po krščanski razlagi zmage življenja nad smrtjo. Nobenega cerkvenega praznika v Markovcih niso obhajali tako slovesno kot velike noči.
»Na vejki četrtek smo že nič več ne delali. Na vejki petek je bija strogi post, ne se je pelo, igralo, na poli se ne delalo. K božjemi grobi je blo obvezno iti, nekda je bija v petek večer že božji grob. Neki so meli dopudne post na vejko soboto. Jajca smo farbali, v likiji (čebulni olupki), *e pa v rdeči runi* (rdeča pesa), *ka bila rdeča pisanka.*« (ustni vir, Bukovci)

Do osemdesetih let 20. stoletja je vstajenjska procesija v Markovcih bila že v soboto zvečer; danes poteka v nedeljo zjutraj. Na veliko soboto zvečer v cerkvi poteka blagoslov vode, soli in ognja, s katerim prižgejo velikonočno svečo, ki naj bi vernike spominjala na novo življenje. Nekje do sredine 60. let 20. stoletja so v teh dneh bili v navadi tudi kresovi oz. »vizemce«, ki jih danes srečamo le redkokje. »Vizemco smo sploh v nedelo na vüzem kürli, tisti den smo ne nič po vesi hodili.« (ustni vir, Stojnci)

13 Beli kruh z rozinami, pečen na ognjišču, kjer se je zakurilo s presmecem, ki je bil iz prejšnjega leta. Isti izraz se uporablja tako za zelenje kot za kolač.

14 Košara, ki so jo nesle na glavi, imenovana tudi jerbas.

15 Vigilija pomeni bedenje oz. čakanje.

V nedeljo zjutraj se ljudje zberejo k vstajenjski procesiji, na čelu katere simbolično nesejo kip vstalega zveličarja, duhovnik pa pod »nebom« nosi hostijo. Procesijo spremlja pritrkavanje zvonov, petje in molitev, temu nato sledi slovesna sveta maša. Ob prihodu od maše velja, da je treba zaužiti velikonočni zajtrk. K temu se še danes zbere vsa družina. Obvezno se je žegen jedel in se še vedno jé z rokami.[16] Starejši vedo povedati, da je bil velikonočni zajtrk nekaj najodličnejšega, saj so se tisti dan po strogem postu in pomanjkanju lahko končno do sitega najedli. Tudi živina je dobila ostanke ali pa vsaj kos kruha in hrena. Ničesar od blagoslovljene hrane se ni zavrglo, še jajčne lupine so natrosili okoli hiše, da bi jih varovale hudega. *»Žegnano lipije* (jajčne lupine) *smo okrog hrama trosli, taka navada je bila to, drobtine pa smo svijan dali.*« (ustni vir, Markovci)
V preteklosti je bilo v navadi, da so na veliki ponedeljek v vaških dvoranah uprizarjali igre gledaliških skupin. V Markovcih je po besedah sogovornikov do začetka druge svetovne vojne delovala gledališka skupina pod okriljem organizacije Orli. Igrali so tako posvetne kot nabožne gledališke igre in ljudje so po pripovedih sogovornikov trumoma drli na njihove predstave, da mladi niti ob dela prostih dnevih niso pohajkovali po plesih ali veselicah, če so te kje pripravili.
»Ja kaki štikl povitice pa deca pisanke se je okoli nosilo v pondelek. V dvorani v Markovcih so ble na vizemni pondelek igre. Peli so pa telovadli polek, lepo je bilo.«[17] (ustni vir, Stojnci)
Praznovanje velike noči so ljudje potegnili še v teden po veliki noči, vse do bele nedelje, ko je za zajtrk spet bil žegen. Tisto, kar je v nedeljo na veliko noč ostalo, so shranili in na belo nedeljo zjutraj pojedli.

16 Najpreprostejša razlaga ljudi je v tem, da na kmetih v preteklosti niso uporabljali vilic.

17 Poleg iger so na velikonočni ponedeljek uprizarjali tudi telovadne nastope, predvsem pred vojno.

25 let pravega fašenka v Markovcih

Naš pravi fašenk…, fašenk v Markovcih je bil naslov zbornika, ki je bil izdan pred petimi leti ob 20. obletnici organizirane fašenske povorke skozi del vasi Zabovci in Markovci. Za nami je 25. fašenk in k pogovoru smo povabili dolgoletnega predsednika Etnografskega društva občine Markovci, g. Marjana Bezjaka.

Foto: arhiv

G. Bezjak, kako se spominjate 1. organiziranega fašenka v Markovcih?
Marjan Bezjak: "Zelo dobro, saj smo fašensko povorko organizirali mesec dni prej, kot je bilo ustanovljeno etnografsko društvo v naši občini. Vsi vemo, da sta za nastanek oz. obstanek, da naj se fašenk začne tam, kamor spada, najzaslužnejša zakonca Terezija in Martin Mikša iz Zabovcev. Slednji je bil tudi dolgoletni predsednik društva, zdaj žal že pokojni. Imel je dovolj poguma in tudi trme, da nas je prepričal, da smo mu sledili in danes po 25. letih vidimo, kako prav je imel. Tedanjim organizatorjem ptujskega karnevala se je zdelo, da jim hočemo škodovati, vendar je g. Mikšu kot zavednemu podeželanu bilo popolnoma jasno, da se korant, pokač, rusa, melika, picek in ostali etnografski liki morajo vrniti tja, od koder izhajajo. Zavzemal se je le za to, da se etnografski del dogaja na vasi, to je v Zabovcih in Markovcih, tako kot je zapisano v etnografski dediščini. S čedalje večjo zavestjo ljudi, da je potrebno čim več narediti za ohranjanje naše etnografske kulturne dediščine, imamo zdaj fašensko dogajanje pri nas in v sosednjih občinah."
Letos je od svečnice do mastne sobote minilo le nekaj dni. Kako so potekale priprave na povorko?
Marjan Bezjak: "Tako kot običajno, le za večerne treninge teka fantov samo z zvonci okrog pasu ni bilo časa. Letos smo pred občino Markovci organizirali 10. bičov pok in to je res nekaj posebnega, ko se fantje razporedijo po vasi in točno ob polnoči, ko ura v zvoniku farne cerkve odzvoni, bičovi poki odmevajo v noč in naznanijo fašenski čas. Letos je bilo tudi potrebno hitro sodelovanje z vaškimi odbori, da so se izdelovali dühi za okrasitev obeh vasi. Predsednik sem že petnajst let in tudi v upravnem odboru po vseh teh letih vemo, katere naloge je potrebno narediti, pa nas še vedno kaj preseneti. Organizacijske priprave so se začele že v lanskem letu."
Obiskovalci našega fašenka, ki čakajo pred občino, vsako leto negodujejo, da je povorka časovno predolga in ni povezana. Kako komentirate takšna mnenja?
Marjan Bezjak: "Etnografsko društvo vedno znova informira obiskovalce, da je to fašenk na vasi, ki se dogaja od hiše do hiše. Zato je potrebno, da se ljudje sprehodijo med obema vasema, kjer se skupine gibljejo in tudi oni doživijo ta duh, ki ga prinaša etnografski lik v neko hišo z željami za dobro letino in srečo pri živini itd. Naši domačini so izredno gostoljubni in le malokatera hiša v Zabovcih in Markovcih vam ne bo ponudila jedače in pijače. Z leti se je razvijal tudi karnevalski del fašenka in skupine iz ostalih naših vasi so dejavne tudi na drugih okoliških povorkah, ne samo na naši. Ravno tako se razveselimo skupin iz različnih okoliških občin in tudi sosednje Hrvaške."
Kako pa je s financiranjem prireditve?
Marjan Bezjak: "Denarja je vedno premalo. Prijavimo se na občinski razpis in s tem denarjem potem poskušamo pokriti tekoče stroške in fond za nagrajevanje mask. Predvidevam, da bi občina morala v večji meri financirati pokritje organizacije prireditve. Lani smo prejeli anonimni dopis, da je naš finančni sklad za nagrajevanje karnevalskih skupin premajhen, nagradimo skupine do 8. mesta, posebej pa še nagradimo osnovno šolo in vrtec. Tako se finančno pokrivamo s prireditvenim fašenskim šotorom, kjer zraven našega društva delajo še ostala, da si tako pokrivamo stroške. Glede na to, da je država poostrila zadeve z davčnimi blagajnami, ker vsi delamo prostovoljno, je težko pridobiti člane društev, da pridejo pomagat in delat dobro za društvo, v katerega so vključeni. Verjamem, da se bo fašenk v Zabovcih in Markovcih nadaljeval tudi v prihodnjih letih in tudi z mlajšimi generacijami, saj se šola aktivno vključuje v ohranjanje etnografske dediščine in tudi nasploh živi s fašenkom."
Kako pa se vi spominjate fašenka kot otrok?
Marjan Bezjak: "1961. leta je bil drugi karneval na Ptuju in takrat sem kot osemletni fantič prvič sodeloval kot picek. Spomnim se, da je močno snežilo in sem komaj čakal na ponedeljek - »mali fašenk«, da sem že zjutraj z bratoma in bratrancem šel po vasi. Korantove zvonce pa sem slišal v torek na »veliki fašenk«, že rano dopoldne, prej pa ne. Za zavest do ohranjanja etnografske dediščine se imam zahvaliti svojemu stricu, pokojnemu Janezu Obranu iz Markovcev, ki je bil tudi prvi pokač 1960. leta na Ptuju, kjer je bil takrat prvič organizirani pustni karneval in nas učil, kako pomembno je ohranjanje ljudskih običajev. Imam vnukinjo in vnuka in moja naloga je, da ju naučim spoštovati naše etnografske običaje, tako kot so jih mene naučili moji predniki."
Kako ocenjujete letošnjo srebrno fašensko dogajanje v Zabovcih in Markovcih?
Marjan Bezjak: "Hvaležni moramo biti, da smo imeli lepo vreme in je v naše kraje prišlo veliko število obiskovalcev iz različnih delov Slovenije, ne samo iz našega okolja. Zahvaljujem se vsem etnografskim in karnevalskim skupinam, ki še posebej popestrijo naš fašenk. Že sedaj jih vabim na naslednji 26. fašenk, ki bo 25. februarja 2017.
Gospod predsednik Marjan Bezjak, zahvaljujem se vam za pogovor in vam želim še obilo veselja ob ohranjanju naših etnografskih običajev.

Marija Prelog

LIST IZ MARKOVCEV je glasilo občine Markovci, ki glasilo tudi izdaja.
Uredniški odbor: Ivan Golob, Patricija Majcen, Anton Majerič, Marija Prelog in Alenka Domanjko Rožanc. **Odgovorna urednica:** Irena Pukšič.
Lektoriranje: Alenka Domanjko Rožanc. **Oblikovanje:** Patricija Majcen.
Tisk: Evrografis d. o. o.
Natisnjenih 1250 brezplačnih izvodov.
Naslov uredništva: Markovci 43, 2281 Markovci. Telefon: 788 88 80.
Spletni naslov: www.markovci.si.

Društvom in organizatorjem prireditev

Spoštovani,
ker želimo, da je dogajanje v naši občini vidno tako na **lokalni televiziji SIP TV** kot v **občinskem časopisu List iz Markovcev**, vas pozivamo, da ob organizaciji vaše prireditve obvestite tudi vodstvo SIP TV in Uredniški odbor občinskega časopisa. Žal se večkrat zgodi, da prireditev spolzi ravno zaradi slabe komunikacije in obveščanja.
Prilagamo kontaktne podatke obeh medijev:
SIP TV
Branko Veselič: 041 618 044, info@siptv.si

UREDNIŠKI ODBOR
Irena Pukšič, predsednica: 031 349 296, irena.puksic5@gmail.com ali markovski.list@gmail.com

Želimo, da dogajanje spremlja čim širši krog gledalcev in poslušalcev, zato **PRAVOČASNO** poskrbite, da bo obvestilo o prireditvi prišlo tudi v roke medijem.

Rok za oddajo gradiva za List iz Markovcev je **4. APRIL 2016**. Pošljite ga na markovski.list@gmail.com. Kot ste lahko opazili, v vsaki številki objavimo tudi **PRIREDITVENIK**; čimprej nam posredujte osnovne informacije o dogodku za prihodnje mesece.

Odslej bo kronika občine Markovci na sporedu vsako **ZADNJO soboto v mesecu**.

Prav tako vas pozivamo, da prireditve redno in pravočasno vnašate v **KOLEDAR DOGODKOV NA SPLETNI STRANI OBČINE MARKOVCI.** Le tako bomo dosegli, da ne bo prišlo do podvajanj, zagotovljeni pa bosta ažurnost in obveščenost. Navodila za uporabo in vnos ste prejeli, v nasprotnem primeru pa nas obvestite in vam jih bomo znova predali.
Prav tako lahko spremljate profil Občine Markovci na družbenem omrežju Facebook, kjer vas sproti obveščamo o najaktualnejšem dogajanju v občini.
Želimo vam veliko energije in idej pri snovanju prireditev.

SIP TV IN Uredniški odbor Lista iz Markovcev

Pogovor z županom o fašenku v Markovcih

Letos je v Markovcih bil organiziran že 25. fašenk. Kako se spominjate svojih začetkov udejstvovanja in svoje vloge pri tem, da imamo v Markovcih svojo povorko?
Milan Gabrovec: "Potrebno je povedati, da je prvi fašenk v Markovcih organiziralo FD Markovci, v katerem sem tedaj opravljal vlogo tajnika društva, naslednje leto pa je bilo ustanovljeno ED Markovci in od takrat naprej počnejo to člani njihovega društva s pomočjo še nekaj društev. Sam sem že zgodaj želel na nek način sodelovati pri tem, še posebej, ko sem postal župan, vendar okoliščine niso prispevale k temu, da bi občina sodelovala kaj več kot z nekaj tisoč evri in mojo prisotnostjo na prireditvah. Upam, da se bo v bodoče to spremenilo."
Včasih so aktivnosti v zvezi s fašenkom potekale tudi v dopoldanskem času, na domačiji v Zabovcih, kjer so se predstavljale predvsem etnografske skupine. Ali ne bi bilo prav, da bi se to ohranilo?
Milan Gabrovec: "Menim, da bi se to moglo ohraniti že iz razloga zanimivosti in posebnosti fašenka v Markovcih in obiskovalcev (turistov), ki iščejo prav nekaj domačega, pristnega. Ni rečeno, da se mora dogajati prav tam in ob omenjenem času. Lahko se dogaja kje drugje in ob terminih znotraj pustnega dogajanja (imam zamisli)."
Zagotovo v pustnem času niste samo opazovalec in gledalec, ampak ste vanj tudi aktivno vključeni. Kako?
Milan Gabrovec: "V prvi vrsti sem član pustne skupine iz Bukovcev – Vopošnice, drugače pa se skušam čim bolj vključevati v dogajanje v času pustne sobote in ostalih dni."

Foto: IP

»Upam, da šotorsko dogajanje ne bo postalo pomembnejše od ohranjanja naših pustnih šeg, navad in običajev,« meni župan.

Foto: IP

Dogajanje pred občinsko stavbo sta z besedo povezovala Hedvika Rojko in Peter Vrtačnik.

Ljudje v naši občini živijo s fašenkom in za fašenk. Pa vi?
Milan Gabrovec: "Že zgodaj (v devetdesetih letih) sem želel na nek način sodelovati pri sami organizaciji, še posebej, ko sem postal župan, vendar okoliščine niso prispevale k temu, da bi občina sodelovala. Živim s fašenkom, saj se udeležujem skoraj vseh dogodkov v občini in tudi drugod."
Kako ste fašenk doživljali kot otrok?
Milan Gabrovec: "V tistem času je bilo veliko spontanega dogajanja po naših vaseh in otroci smo se tudi večkrat na dan preoblekli in šli od hiše do hiše v svoji vasi. Najbolj zanimivo se mi je zdelo, ko so ugibali, kdo se skriva pod masko in če so me spoznali, sem hitro zamenjal larfo."
Danes je drugače. Kot župan ste lahko ponosni na svoje občane, ki se zavedajo, da je fašenk nekaj njihovega, našega. Kakšno je glede tega vaše mnenje?
Milan Gabrovec: "Izredno sem ponosen na to, da se naš fašenk uvršča med največje v državi in da z njim in za njega živi velik del občank in občanov. Želim si samo nekaj dodane vrednosti in tudi razumevanje na občinski ravni, saj nam prav ta posebnost daje neslutene možnosti na področju razvoja turizma."
V Markovcih veliko pustnega dogajanja poteka v karnevalskem šotoru, ki bo, kot kaže, moral biti vsako leto večji. Mnenja ljudi glede šotora so deljena. Kako bi se vi opredelili?
Milan Gabrovec: "Če gledamo na dogajanje iz etnološkega vidika, v šotoru ne poteka prav dosti dogajanja. Želim si, da bi tudi v šotoru ob določeni uri in vsak dan, ne samo po povorki, lahko videli tradicionalne pustne maske in like, njihove običaje ter šege. Ljudje se v šotoru zabavajo, plešejo, so zamaskirani. Tudi komercialno gledano je šotor dobra naložba. Upam samo, da ne bo postal bolj pomemben od ohranjanja naših pustnih šeg, navad in običajev. Mislim pa, da ni potrebe, da bi bil še večji od letošnjega."

Irena Pukšič

Še vemo, kaj je fašenk?

Foto: arhiv

O tem, da je območje občine Markovci poznano tudi kot korantova dežela, ni dvoma. O fašenku, maskiranju na markovskemobmočju in vseh dogodkih, ki spadajo k našemu največjemu prazniku, je bilo napisano že ogromno. Vsi ti naši tradicionalni pustni liki, pa tudi novodobne maske in njih spremembe so zabeležene v najrazličnejših strokovnih in poljudnih razpravah.
Vsem, ki fašenk doživljamo že dalj časa, so debate o tem, da korant za dar pri hišah pobira robce, kakšna je razlika med ruso in meliko, kaj pomeni če pridejo na dvorišče orači ipd., že dobro znane. Tudi lokalni mediji nas vsako leto opomnijo na to in nam opišejo, kako posamezna maska zgleda, kaj pomeni nje obred na kmečkem dvorišču. Tokrat ne bom pisal o tem, zakaj je fašenk vedno 40 dni pred prvo spomladansko polno luno in o tem, da se človek maskira že vse od pradavnine, ampak o tem, kaj sploh še naš fašenk je. Kot večina verjetno ve, so določeni zanesenjaki pred več kot dvajsetimi leti ustanovili etnografsko društvo, ki je pod svoje okrilje združilo ljudi, ki so verjeli in še vedno verjamejo v to, da je fašensko dediščino Markovčanov potrebno varovati in jo na primeren način predajati mlajšim rodovom. Na začetku devetdesetih let so izpeljali prvo povorko, ki je stekla skozi Zabovce in Markovce in na nek način spet vrnila vso našo »vojsko maškorov« v svoje okolje, tja kamor spadajo, na kmete. Ta prireditev je z leti rasla, vedno več je bilo obiskovalcev kot tudi raziskovalcev etnološke dediščine, novinarjev, fotografov in Markovci so kar naenkrat pristali na svetovnem zemljevidu. Celo v newyjorški knjižnici je mogoče dobiti foto knjigo markovskega fašenka ameriškega avtorja. Le kdo se ne spomni dopoldnevov na mastno nedeljo pri Ronarvi hiši v Zabovcih, ki so bili nekakšna uvertura v naše praznovanje? Pa vse te obložene mize, ki jih domačini vsako leto postavimo na dvorišča in se iz njih gostijo tako maske kot obiskovalci. In verjemite, ljudje, ki pridejo od daleč, iz tujine, tudi iz drugih kontinentov, ne morejo in ne morejo verjeti, da je kaj takega v sodobnem svetu še mogoče doživeti. Nekje v daljavi igra »pleh muzika«, sliši se pokanje z biči pa petje oračev, »dretje« rus in zven korantovih zvoncev. Kopjaši poskakujejo svoj ples, odmeva pesem vil in kokodakanje kör in picekov, pa jokanje, če že ne cviljenje kopajnaric. Prijazni domačini vabijo na svoja dvorišča, okrašena z različnimi trakovi in dűhi. To je naš fašenk. Ko pa se povorka konča, zavlada ena čudna tišina. Ne, fašenka še ni konec. Tam za vasjo prične razbijati glasba in prične se »umetelni fašenk«, ki ni več čisto nič podoben tisti prvinskosti, s katero se Markovčani tako radi pohvalimo. Je to odraz časa ali zgolj dejstvo, da je tradicija variabilna? Ne eno in ne drugo. Preprosto povedano, gre za kič in čisto komercializacijo.
Noben megalomanski šotor in trume ljudi na zabavah, ki jim več ne moremo reči veselica, ne bo nikoli pričaral tistega pristnega vzdušja, ki se ga da občutiti kot maskiranec ali pa zgolj gostitelj. Že res, da mora za fašenk vladati veselje in prešerno vzdušje z glasbo in plesom, vendar še vedno velja: manj je več. Ko se sobotna povorka konča, pride nedelja, pa ponedeljek in torek, ko se obhaja glavna slavnost, saj je fašenk komaj v torek. Vendar je zaradi vseh neprespanih noči in norenja »glavna slavnost« bolj klavrna. Hvala bogu še v Markovcih temu ni tako in maske zberemo še tiste zadnje atome moči in pokažemo, da še vedno vemo, kaj je fašenk in kaj pomeni nam in našim ljudem. Večkrat me kdo povpraša o praznovanju našega fašenka in debatiramo na dolgo in široko, vendar tistega bistva fašenka nikoli ne znam ubesediti. Zakaj? Ker se enostavno ne da. Ker z nečim, kar je položeno človeku v zibko in determinira celotno okolico, v kateri nekdo odrašča, se z besedami enostavno ne da opisati. Lahko se samo živi in spoštuje to izročilo. Vidi se, da se z leti ljudje vse bolj zavedajo svojih korenin in so nanje ponosni.
Verjamem, da smo Markovčani ponosni na naš fašenk, le več bi mogli delati na njen in z njim, z roko v roki. S tradicijo in modrostjo naših prednikov ter oboje koristno porabiti za dobro naložbo v prihodnost. Ob fašenskih dnevih se pokaže tudi homogenost naših vasi, še vedno znamo stopiti skupaj, pokažimo pa še, da znamo stopiti skupaj z razumom, da bodo tudi naši potomci še vedeli, kaj je fašenk.

M. M.

Foto: Irena Pukšič

Sončnice iz vrtca Markovci

Foto: Irena Pukšič

Muhe iz OŠ Markovci

Foto: Patricija Majcen

Vile iz OŠ Markovci

Foto: Irena Pukšič

Piceki iz OŠ Markovci

Foto: Patricija Majcen

Palčki Pihalne godbe Markovci

Foto: Patricija Majcen

Kopjaši FD Markovci

Foto: Patricija Majcen

Vile in kopjaši FD Markovci

Foto: Patricija Majcen

Nagošejnski piceki

Foto: Patricija Majceni

Številni koranti in hudičeki

Foto: Patricija Majcen

Ruse

Foto: Patricija Majcen

Orači KD Alojz Štrafela Markovci

Foto: Patricija Majcen

Medvedi

Foto: Patricija Majcen

Körike

Foto: Patricija Majcen

Dornavski cigani TED Lukari

Foto: Patricija Majcen

Pokači iz Župečje vasi

Foto: Patricija Majcen

Ljubezen & Rock 'n' roll - KUD Maska Stojnci

Foto: Patricija Majcen

Pri veseli kravi

Foto: Patricija Majcen

Rački mornarčki TD Sodinci

Foto: Patricija Majcen

Čebelice iz Spuhlje

Foto: Patricija Majcen

Lastovke - karnevalska skupina Vopošnica Bukovci

Foto: Patricija Majcen

Cigejnčeki iz Moškanjcev

Foto: Patricija Majcen

Pastirji iz Moškanjcev

Foto: Patricija Majcen

Pingoji iz Cestice

Foto: Patricija Majcen

Mukavci - Zasadbreg Međimurje

Foto: Patricija Majcen

Predstavnice skupine iz Međimurja

Foto: Patricija Majcen

Ninje

Foto: Patricija Majcen

Pomlad v Halozah - K. T. D. Klopotec Soviče Dravci

Foto: Patricija Majcen

Prebujanje pomladi v gozdu - Mala vas

Foto: Patricija Majcen

Dež iz stojnskega Sigeta

Foto: Patricija Majcen

Telebajskova pečejara

Foto: Patricija Majcen

Davčne blagajne

Foto: Patricija Majcen

Cigani ED Dornava

Foto: Patricija Majcen

Črne srake iz Sračinca

Foto: Patricija Majcen

Zvončki haloške pomladi - Društvo Kocil Skorišnjak

Foto: Patricija Majcen

Step plesalci - Bukovci mladina

Foto: Patricija Majcen

Amish mafia

18. Fašenk po bukovsko

Člani Kulturnega društva Bukovci so na pustni torek v sodelovanju z domačimi gasilci pripravili 18. Fašenk po bukovsko. Letošnja povorka je ponovno potekala po Sigetu. Z zbirališčem pri Klinčovem križu so pot nadaljevali do glavne ceste, nato pa vsi odšli v večnamensko dvorano, kjer je bila predstavitev skupin in podelitev nagrad. Na fašenku so sodelovali nepogrešljivi koranti, živahni pa so bili tudi ruse, medvedi, orači, pokači, Cigančeki, cigani iz TED Lukari Dornava ter nagošejnski piceki. Med karnevalskimi skupinami so se predstavili oboji domači: skupina Lastovke in step plesalci, poleg njih pa še Čebelice iz Spuhlje, Pastirji iz Moškajncev, skupina iz Male vasi - Prebujanje pomladi v gozdu, Prasnine in sejnine iz Hrovače, skupina čarovnic, dvorni norčki. Seveda so se tudi letos nadvse lepo izkazali gostoljubni domačini, saj so kljub slabemu vremenu pred hišo nastopajoče in obiskovalce pogostili z jedačo in pijačo.

Foto: Gorazd Mlinarič

Organizatorji so skupinam, ki so ostale prisotne v dvorani, podelili tudi denarne nagrade. Tako je prvo mesto prejela skupina Prebujanje pomladi v gozdu iz Male vasi, drugo si je prislužila skupina Pomlad v Halozah iz K. T. D. Klopotec Soviče-Dravci, tretje mesto pa je pripadlo čebelicam iz Spuhlje. Nagrado so prejele še naslednje skupine: Dvorni norčki, Dež iz stojnskega Sigeta in Amish mafia.

Patricija Majcen

Foto: Gorazd Mlinarič

Druženje ob izdelovanju papirnatih rož

Tudi v letošnjem predfašenskem času smo se Markovčani na pobudo vaškega odbora s predsednikom Alešem Kolednikom na čelu zbrali ob izdelovanju papirnatih rož in dühov. Okrasitev vasi z dühi je v fašenskem času zelo pomembna, saj vsi vemo, da gre velik del fašenske povorke skozi našo vas. Tako smo se v drugi polovici januarja zbirali v dvorani gasilsko-vaškega doma. Spretne roke žen in deklet so izdelovale čudovite rože različnih oblik iz krep papirja, moški pa so oblikovali dühe s kovinsko žico in jih lepo »nacerali« s papirjem in rožami. Po nekaj večerih druženja smo bili veseli ne samo naših dühov, ampak predvsem medgeneracijskega druženja, saj so tudi otroci prisostvovali na naših »delavnicah«.

Foto: Luka Krajnc, Marija Prelog

V pričakovanju fašenka pa je bilo tudi »Mačje mesto«, saj so se bodoči fašenski someščani, skupaj z mačkom Murijem, ki je lani praznoval 40 let od svojega nastanka, kar ga je spisal Kajetan Kovič, ilustrirala pa Jelka Reichman, veselo pripravljali ne samo na fašenk, ampak tudi na slovenski kulturni praznik, ki je bil ravno v ponedeljek na mali fašenk.

Tako je v Markovcih bilo že pred svečnico zelo delovno, saj je letos za vse priprave v manj kot štirih dneh od svečnice do fašenka časa enostavno bilo premalo. Ker je potrebno veliko prostovoljnega dela in časa, za fašensko skupino pa tudi denarja, se vaški odbor zahvaljuje vsem, ki so na kakršen koli način pomagali pri izvedbi markovskega fašenka in tudi predstavitvi naše vasi.

Marija Prelog

Na mali »fašenk« v gasilsko-vaškem domu v Novi vasi

Foto: Irena Pukšič

2. MARKOVSKI MALI MARATON »MARKOTON 2016«

SREDA, 27. 4. OB 10.00 V ŠPORTNEM PARKU BUKOVCI

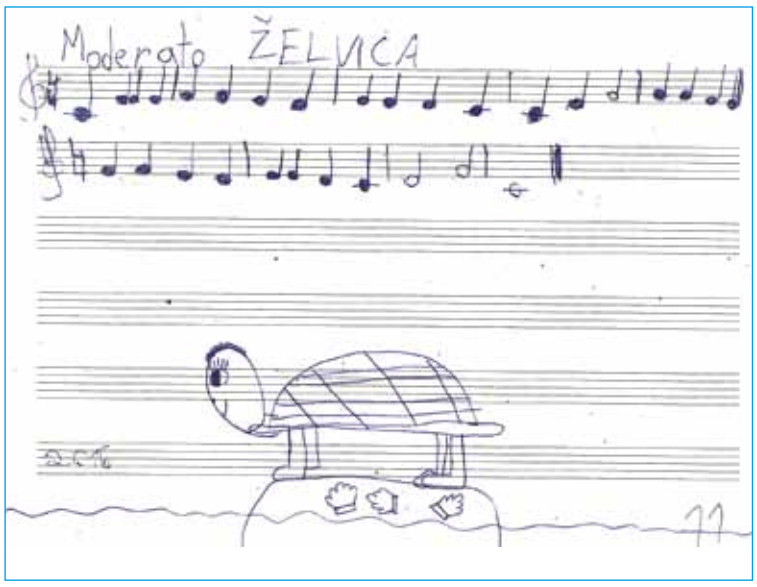
REKREACIJSKI TEK 21 KILOMETROV
TEKMOVALNI TEK 10 KILOMETROV
POHOD 5 KILOMETROV

Markoton

PREDPRIJAVA NA:
www.facebook.com/markoton2015
markoton2015@gmail.com

Vse dodatne informacije dobite:
Gorazd Mlinarič, Tel: 051-604-271,
E-pošta: gorazd.mlinaric@gmail.com

Učenka Jana Kostanjevec 3. razred, je napisala 2 skladbici

Niko Drevenšek, Gorazd Verlak, 9. r

Učenka Jana Kostanjevec

Sofija Hojnik 2. a

Emma Golob, 1.a

Anja Kodrič, 1.b

Mia Cartl, 1.b

Aneja Plohl, 2. r

Neža Hrga, 1. r

Kaja Kranjc, 1. b

Jasna Bratuša, 2. r

Lana Podrenek, 2. r

Jan Strelec, 1.a

Gradivo za šolske strani zbira Vida Vajda.

REZULTATI REGIJSKEGA TEKMOVANJA IZ ANGLEŠČINE

27. januarja je na osnovni šoli v Ormožu potekalo regijsko tekmovanje iz angleščine. Iz naše šole se ga je udeležil devetošolec Luka Hazimali, ki je dosegel odličen rezultat in si prislužil srebrno priznanje. Mentorica: Sonja Pavlenič. Čestitamo.

REZULTATI REGIJSKEGA TEKMOVANJA IZ SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

21. januarja je na Gimnaziji Ormož potekalo regijsko tekmovanje iz slovenščine. Štiri naše učenke so prejele srebrna priznanja: **Anamarija Lajh, Urška Horvat, Eva Kuhar** (vse iz 9. razreda) ter osmošolka **Eva Ertl**. **Eva Ertl** se je uvrstila tudi na državno tekmovanje, ki bo 12. marca. Vsem prejemnicam priznanj iskreno čestitamo! Mentorica: Vida Vajda

GAZELA: Domači vasi

Krasna si, moja vas domača,
blestiš v vsej svoji se lepoti.
Ko te pogledam, draga znanka,
nobena skrb več me ne zmoti.
Krasna si, vas domača!

Rada gledam tvoje travnike,
ki po sreči zadišijo.
Lepa tudi tvoja polja so,
ko s klasom obrodijo.
Krasna si, vas domača!

Kamorkoli bom šla,
tudi tja, kjer sem že bila,
moja ljubezen do tebe bo z mano šla
in se k tebi vedno znova vračala.
Krasna si, vas domača!

Eva Kuhar, 9. b

GAZELA: Sreča pride

K vsakemu žalostnemu licu enkrat sreča pride,
Otožno, žalostno, bahavo, tudi brezglavo, je k sreči poslano, zato sreča pride.
Včasih sreča gre v neskončno daljavo ter se dolgo ne vrne,
Vendar enkrat, ob pravem času, sreča pride.
Zato pa upajmo, da slabo od nas odide
In da k nam, dobrim ljudem, za vedno sreča pride.

Eva Kuhar, 9. b

Čarobno pisalo

Nekoč pred davnimi časi so živele tri vile v prelepih palačah. Prva v gradu iz brona, druga iz srebra in tretja iz zlata. Vsaka vila je imela čarobni predmet. Najstarejša po imenu Zoja je imela čarobno piščal. Vsakič ko je zaigrala na piščal, so bili vsi zelo veseli, zato se je imenovala Vila veselja. Druga vila je imela škatlico, ko jo je odprla, so bili vsi zdravi, zato se je imenovala vila zdravja, njeno pravo ime je bilo Ema. Najmanjša vila po imenu Mia je imela le čarobno pisalo, ki ti je napisalo, kaj si želel. Ampak le če si zapel pesmico: Piši pisalo, piši, piši, najlepše piši pisalo.

Enega lepega dne je Mia izgubila svoje pisalo. Ni vedela, kam ga je dala. To se ji je zgodilo takrat, ko je morala nekaj zapisati. Pisalo je padlo v gozd, ko je letela po nebu. Prvi je pisalo našel zajec, ko se je odpravljal na rojstni dan malemu medvedku. Zamislil se je: »Darila za medvedka še nimam« in pobral pisalo. Dal ga je medvedku. Medvedek ni vedel, kaj naj si začne s pisalom, saj ni pisalo. Vrgel ga je v smetnjak. Mimo je šla lisica. Videla je pisalo in se zamislila: »Na čajanko grem k veverici in darila za njo še nimam«. Pobrala je pisalo ter ga na čajanki dala veverici. Tudi veverica ni vedela, kaj naj si z njim začne, saj ni pisalo. Vrgla ga je v grm. V grmu je pisalo našel jazbec, ki se je odpravljal na kosilo k srnici. Zamislil se je: »Darila za srnico še nimam« in pobral pisalo. Prišel je na kosilo in pisalo dal srnici. Srnica ni vedela, kaj naj z njim počne in ga je vrgla v blato.

Vila je bila zelo žalostna. Drugi vili sta piskali na čarobno piščal, ampak vila Mia ni bila vesela. Ema in Zoja sta leteli po nebu, ko sta v gozdu videli nekaj svetlečega. V blatu sta našli pisalo. Pobrali sta ga, obrisali in ga nesli k Miji. Mija je bila spet zelo vesela, ko je videla svojo pisalo.

Ana Ertl, 4. r

KULTURNI MARATON NA OŠ MARKOVCI

Foto: Irena Pukšič

Istega dne po občinski prireditvi je za ljubitelje kulture sledila še tretja prireditev v sklopu slovenskega kulturnega praznika: najprej smo imeli šolsko prireditev, ob 16. uri je potekala občinska proslava, nato pa je ob 17. 30 na vrsto prišla še zadnja kulturna poslastica – že tradicionalni šolski kulturni maraton, letos naslovljen Utrinki kulture. Učiteljica Slavica Lajh je že več let uspešno vodja te prireditve.

Nastopali so instrumentalisti od četrtega razreda naprej. Veliko naših učencev več let obiskuje glasbeno šolo, nekateri že dosegajo zavidljive rezultate, drugi pa šele začenjajo svojo glasbeno pot. Predstavili so se nam z različnimi instrumenti, kar je popestrilo prireditev. Najprej so se predstavili učenci, ki so komaj začeli obiskovati glasbeno šolo, vrhunec večera pa je bil rezerviran za že večletne glasbene navdušence.

Poleg instrumentalne glasbe so se s svojimi pevskimi točkami pokazali tudi učenci različnih glasbenih izbirnih predmetov od sedmega do devetega razreda.

Seveda pa ob slovenskem kulturnem prazniku ne gre brez poezije, nenazadnje je naš praznik tudi posvečen spominu na velikega poeta. Tako smo slišali odlično deklamacijo Prešernovega Povodnega moža, učenci predmetne stopnje pa so prebrali svoje prepesnitve pesmi različnih slovenskih pesnikov.

Učiteljica Olga Zorko je ob tej priložnosti odprla likovno razstavo v avli predmetne stopnje, ki so jo pripravili učenci izbirnih predmetov likovnega snovanja.

Učenci so tako z glasbo, poezijo in likovno umetnostjo pokazali in dokazali, da kultura živi, kajti umetnost se vedno znova rojeva.

Vida Vajda

GAZELA ŽIVLJENJE TEČE

Z vsakim trenutkom se nekaj rodi,
življenje teče.
Ne vemo ali bo konec danes ali jutri,
življenje teče.
In če vedeli bi naš epilog,
bi bilo vse drugače
in nikoli se ne bi tako žalostili,
saj življenje teče.
Danes je v zraku mir, a že jutri bo vojna
in radost bo izpuhtela, življenje teče.
Nenazadnje se nam bodo zadnja leta štela,
našo mladost bodo zakrila, življenje teče.

Anamarija Lajh, 9. b

URŠKA IN PLES

Urška ravnokar dobila je vabilo,
pogledala to čudo zelo je milo.
Pisanje jo lepo seznani,
da začenja se ples v stari Ljubljani.

Pravi Urška: ˝Naj bi šla?
saj vem, da ne bo takšnega,
ki bi plesat znal,
tako, da bi meni dih zastal.˝

Se Uršika vseeno odpravi,
na ples, ki začel se je davi.
Mladina tu pleše vesela vse dni,
čeprav jih mogoče kdaj noga boli.

Urška z očmi se sprehaja,
išče, izbira plesalca, ki shaja.
Naenkrat pojavi se limuzina,
velika, ne mala,
ki ima veliko potenciala.

Prav fleten gospod izstopi ven.
Lase ima obrite, pravi maneken.

Mladenič se Urški približa,
povzdigne glas in pravi:
Hej mala, a bi plesala?
Urška vsa srečna privoli na ples,
plešeta hitro, kot urni potres.

Po dvorani levo, desno, gor in dol,
četudi se zaletita v stol.
Urška tega sploh ne opazi,
niti ko znajdeta se v čudni fazi.

Naenkrat se znajdeta sredi otoka,
na katerem začela pripravljat se je
poroka.

Ta lepi gospod, na vrat na nos,
očitno bil je Uršiki kos.
Saj po plesu nihče nikdar,
videl ni Urške, pa kaj jim je mar!

Eva Ertl, 8. b

PRELEPA DOMAČA

Prelepa, s soncem obsijana si, vas domača!
Ko s svojo naravno lepoto
nasitiš ljudi, njihova usta lačna,
prelepa, s soncem obsijana si, vas domača!
Koliko oblakov je šlo tod mimo,
a svetloba ni potonila.
Koliko nesreč se je zgodilo,
a tvoja čudovitost je le še klila.
Prelepa, s soncem obsijana si, vas domača!
Ko v sebi dragocenosti skrivaš,
težke skrivnosti ljudi prikrivaš.
Prelepa, s soncem obsijana si, vas domača!
Verjetno te v vsem tem hrupu srce boli?
Ko trpiš ob tvoji, tebi nič vedni preobrazbi.
Prelepa, s soncem obsijana si, vas domača!

Anamarija Lajh, 9. b

POVODNI MOŽ

Bil nedeljski je ples,
iz Urške pa žarel je bes,
prisrčnost in lepota,
zapeljivost in praznota.
Fante zapeljivo gleda,
a vsak od njih za njo je beda.
Čaka na tipa, s katerim bi zaplesala
in ga v svoj raj odpeljala.
Ni ga in ni ga, še vedno ga čaka,
a nato kot strela pojavi se iz mraka.
Lepotec najlepši izmed fantov vseh,
Urško od veselja spravi zdaj v smeh.
Ej mala, bi z mano zaplesala?
Začneta plesati, kot bila bi tornado,
usoda zdaj Uršiki piše balado.
A na žalost še prav je imela,
saj sta se v reko odvrtela.
Poskušala sta se rešiti,
a valovi bili so preveliki.

Vanesa Galun, 8. b

Dramilo za učence (prepesnitev po Vodniku)

Učenec, ta knjiga je zdrava,
in pridnim nje vsebina taprava.
Slovenščina, matematika tebi ne leži,
zato naj vsak raje pred knjigo posedi.

Glej šola vse ti ponudi,
iz rok sprejet ji ne mudi.
Lenega čaka popravni izpit,
a delavnega Markovski hit.

Pridno se učite, zvesto nalogo naredite,
saj povrnilo se vam bo,
kot pravi Vodnik lepo.

Špela Kukovec, 8. b

URŠIKA ZALA

Na Prešernovem trgu je Uršika stala
in z vsemi moškimi sladko kramljala.
A noben od teh ji ni segel do kolen,
zato razočarano gleda okrog,
išče si fanta mišičastih rok.

Naenkrat pa iz daljave se pojavi
skrivnosten tip v prelepi postavi.
Si misli: »Ta mi bo kos,
ga bom malo povlekla za nos.«

Začela plesati sta polko, valček, rock' n roll,
dokler Urške ni zavrtel do grajskih polj.
Vrtela sta se višje in višje do Ljubljanskega gradu,
kjer bilo je preveč shrljivega miru.

Je Uršika prosila, da bi se vsaj malo počila.
»Daj zdrži še malo, bo se ti poplačalo,«
ji reče mladenič, jo urno nagne prek grajske pečine,
da Uršiki zali vso veselje mine.

»O ljubi moj fantič, ne vrzi me preko,
usmili se me.« »Zdaj tebi gorje!«
To reče in jo poljubi v slovo, porine v pečine,
globoke temnine.

Še danes se v Ljubljani ne ve,
kaj z Uršiko zalo zgodilo se je.

Špela Kukovec, 8. b

Dramilo za šolarje (Prepesnitev po Valentinu Vodniku)

Učenci pridno se učite,
saj z vsakim znanjem,
novo izkušnjo pridobite.

Lej, knjiga vse ti ponudi,
iz besed ji znanja prejemat ne mudi.
Saj šolsko nagrado boš prejel,
če knjigo boš hitro v roke vzel.

Življenje ni lahko, nikoli ne bo.
A lažje po poti boš hodil
s polno glavo.

Eva Ertl, 8.b

Povodni mož

Sem Urška, deklica prevzetna,
moja frizura je vsa umetna.
Na zabavo ljubljansko sem šla,
da bi se vsaj malo pozabavala.
Ni mi bilo do plesa,
saj noben ni poznal mojega slovesa.
Vsi so skakali za menoj,
ampak sem se odločila,
da nedostopna bom!
Ošabnost in prevzetnost
bili sta moji vrlini,
upirala sem se vsaki violini.
Ves čas je to od daleč opazoval,
moški, vsakemu neznan.
Bil je Povodni mož.
Rekel mi je: Še obžalovala boš!
Stopil je do me
in me močno prijel za roke.
Dejal mi je: Zapleši z menoj,
Sama pri sebi sem le dejala:
Tale je pravi!
Vendar sem se kmalu utrudila
in omenila,
da bom domov zamudila.
Povodni mož mi je dejal,
da domov me bo peljal.
Kmalu za tem sva krenila,
v njegov novi mercedes stopila.
In že sva po cesti divjala,
Se vedno hitreje in hitreje peljala.
Ah joj, le kaj sedaj bo z menoj?
Čez nekaj sva časa desno zavila
in v reko potonila.
Videl naju ni nihče več,
saj odšla sva daleč preč.

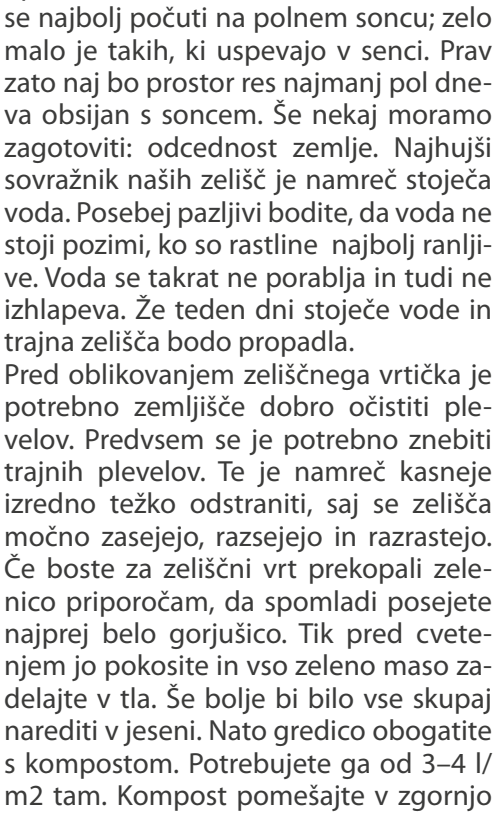
Klara Kodrič, 8. b

Želimo si zeliščni vrt

Zeliščni vrt je lahko lep okras okolice naše hiše. Kuhanje s svežimi zelišči je za vsako kuharico nekaj posebnega, njeni domači pa bodo hitro opazili poseben, boljši okus hrane. Ravno tako so poletni zeliščni napitki veliko bolj zdravi od vseh kupljenih »sladkanih vod«, ki jih mnogi imenujejo sokovi, zimski čaji pa prijetno ogrejejo ali pa celo premagajo kakšen prehlad. Zelišča lahko gojimo na posebnem, njim dodeljenem kotičku, ki ga imenujemo zeliščni vrt. Vsako leto si lahko najljubša zelišča vzgojimo tudi v koritih na balkonu, oknu ali terasi, vendar svetujem, da predvsem enoletna zelišča kombinirate z vrtninami v zelenjavnem vrtu.

Zeliščni vrt

Zeliščni vrt je bil pravzaprav prvi vrtiček naših prednikov. Še preden so gojili zelenjavo v bližini svojega domovanja, so tja preselili najbolj potrebna zelišča, da jih niso ves čas iskali in nabirali na travnikih.
Za zeliščni vrt si izberimo najbolj sončen kotiček v naši bližini. Predvsem vam svetujem, da naj bo ta kotiček čim bližje kuhinji, da bomo prav ob vsakem kuhanju uporabili domača zelišča. Večina zelišč se najbolj počuti na polnem soncu; zelo malo je takih, ki uspevajo v senci. Prav zato naj bo prostor res najmanj pol dneva obsijan s soncem. Še nekaj moramo zagotoviti: odcednost zemlje. Najhujši sovražnik naših zelišč je namreč stoječa voda. Posebej pazljivi bodite, da voda ne stoji pozimi, ko so rastline najbolj ranljive. Voda se takrat ne porablja in tudi ne izhlapeva. Že teden dni stoječe vode in trajna zelišča bodo propadla.
Pred oblikovanjem zeliščnega vrtička je potrebno zemljišče dobro očistiti plevelov. Predvsem se je potrebno znebiti trajnih plevelov. Te je namreč kasneje izredno težko odstraniti, saj se zelišča močno zasejejo, razsejejo in razrastejo. Če boste za zeliščni vrt prekopali zelenico priporočam, da spomladi posejete najprej belo gorjušico. Tik pred cvetenjem jo pokosite in vso zeleno maso zadelajte v tla. Še bolje bi bilo vse skupaj narediti v jeseni. Nato gredico obogatite s kompostom. Potrebujete ga od 3–4 l/m2 tam. Kompost pomešajte v zgornjo plast (25 cm), zemljo poravnajte in pripravljena je na sajenje. Hlevskega gnoja za pridelovanje zelišč ne uporabljamo, saj zelišča potrebujejo revno prst.

Vedno več ljudi sadi baziliko ob paradižniku

Kako oblikovati zeliščni vrt?

Zeliščni vrt naj služi v okrasne in tudi v uporabne namene. Pri oblikovanju vrta zato pustite krila svoji domišljiji. Ni pravil, kakšen je pravi vrt. Lahko je povsem svobodno oblikovan z gredicami v naravnih, zaokroženih linijah, lahko pa je strogo, geometrijsko oblikovan kakor tradicionalni samostanski in grajski vrtovi. Nekoč je bilo oblikovanje takega vrta pravzaprav šteto za umetnost in je čipkasto oblikovan vrt pomenil več kot lepe slike.
Zeliščni vrt lahko oblikujete tudi med tlakovci ali ploščami. Odstranite posamezne plošče in med njimi posadite najljubše rastline.
Najljubša zelišča lahko posadimo tudi med cvetlice v skalnjak. Tam se tako najbolje počutijo, saj so, kot je že bilo napisano, zelišča velike ljubiteljice sonca in vročine.
Prav posebna oblika zeliščnega vrta je zeliščna spirala. To je v bistvi skalnjak, vendar je oblikovan v obliki spirale. Skale, kamenje daje zeliščem še dodatno toploto, sonce se odbija še od kamenja, zagotavlja pa tudi odcednost in odvajanje vode.
Pomembno je, da spiralo oblikujemo s kamenjem in šele mednje nasujemo zemljo. Ta naj bo kar vrtna, obogatena s kompostom. Taka spirala se navadno zaključi še z vodnim motivom, kjer sadimo na primer baldrijan, kolmež, limonsko travo in še kakšno zelišče, ki potrebuje nekoliko več vlage.

Zelišča so lahko trajnice, enoletnice, grmovnice in tudi drevesa

Zelišča so skupina rastlin, ki imajo nekatere prav posebne lastnosti. V nekaterih svojih delih kopičijo prav posebne snovi – učinkovine, ki jih človek s pridom uporablja za varovanje zdravja, za izboljšanje okusa številnim jedem, v kozmetiki in še marsikje drugje. Prav tako jih vedno bolj uporabljamo za varstvo vrtnin in drugih koristnih rastlin na vrtu.

Žametnica in šetrajka čuvata fižol

Kapucinke so dobre spremljevalke razhudnikov

Te učinkovine so različne kemične snovi: smola, eterična olja, alkaloidi in čreslovina. Te snovi vsebujejo mnoge rastline, samo nekatere jih imajo veliko več. Katere bomo gojili na našem vrtu, je odvisno od želja in potreb posameznika. Pred odločitvijo se pozanimajte, ali te rastline na vrtu prezimijo, torej so trajnice ali trajne zeli, grmovnice ali celo drevesa ali pa jih je potrebno vsako leto znova posejati (enoletnice). Mnoge sredozemske rastline v večjem delu Slovenije ne bodo preživele vsake zime. To sta na primer lovor in rožmarin. Nekatere so prezimno trajno zeli, najbolj pa poznamo različne vrste timijanov, mete, melise, vendar še ogromno drugih. Trajnice sadimo na zeliščni vrt, saj so na istem mestu večje število let.

Enoletna zelišča sadimo na zelenjavni vrt

Enoletnice je potrebno posejati vsako leto znova. Najbolj znane so majaron, šetraj in bazilika. Ravno enoletna zelišča so izredno dobrodošla in zdravilna tudi na zelenjavnem vrtu. Znano je, da je paradižnik, tudi kumare, veliko bolj zdrave, če ob njih raste bazilika. Prav zato naj bo bazilika vedno na zelenjavnem vrtu kot spremljevalka plodovk. Ognjič, žametnica in kapucinka so ravno tako nepogrešljiv del zelenjavnega vrta. Lahko jih sadimo na robove gredic, lahko pa jih pustimo, da rastejo tudi med vrtninami. Vonj kapucink zelo sovražijo koloradski hrošči, pa tudi bolhači in metulji. Sadimo jih ob krompirju, jajčevcu in tudi kapusnicah. Z njimi se dobro razumeta tudi paradižnik in paprika.
Kamilice so odlična spremljevalke kapusnic. Veliko manj bo bolhačev in gosenic na njih. Prav tako so dobre spremljevalke solate in blitve. Koper, koriander in janež so koristni sosedi rdeči pesi in čebulnicam. Šetrajka je že od nekdaj spremljevalka fižola.
Ob jagodah bo v veliko pomoč drobnjak. Drobnjak je sicer trajnica, a ga z lahkoto presadimo in razsadimo na novo mesto. Jagode presajamo vsaki dve leti, skupaj z njimi pa presadimo tudi grmičke drobnjaka. To je le nekaj dobrih sosedov na zelenjavnem vrtu.
Svetujem torej, da trajnice posadite na zeliščni vrt. Tudi enoletnice tam ne bodo škodile, posebej tiste, ki se same zasejejo. Zelišča naj vseeno dišijo, cvetijo in rastejo tudi na zelenjavnem vrtu.

Za zaključek

Tudi tisti, ki nimate svojega koščka zemlje, lahko najljubša zelišča posadite v lonce, korita ali celo na druge, zanimive posode. Pomembno je, da te posode postavite na sončna in topla mesta. Bolj boste rezali, večji pridelek boste imeli. Mnoge trajnice prezimijo tudi v posodah, zato za pridelavo najljubših zelišč ni ovir.
Stoletja so ljudje uporabljali rastline tako v zdravilne kakor tudi druge namene. Bila so jim v veliko korist in pomoč. Čeprav EU zakonodajo pridelovanje in predvsem prodajo pod imenom »zdravilna« prepoveduje, naj vas to ne moti. Potrebno se je dobro pozanimati o uporabi in njihovih zdravilnih lastnostih in navodila tudi upoštevati. Nepravilna uporaba je lahko celo nevarna.
Zelišča le malo gnojimo, zagotovo se izogibamo mineralnih, umetnih gnojil. Vsako drugo leto jim dodamo nekaj komposta. Tudi zalivati zeliščnega vrtička praktično ni potrebno, saj so nekoliko lačne in žejne bolj polne vseh koristnih spojin. Pomembno je, da jih po spravilu ne režemo, cufamo listov in sekljamo; posušimo jih čim bolj cele. Ob rezanju namreč izhlapevajo koristne snovi, sestavine. Prav tako jih čim prej odnesemo s sonca, saj tudi sonce razgrajuje želene snovi. Vedno jih sušimo in hranimo v temnem in suhem prostoru. V zdravilne namene jih ne uporabljamo dalj kot eno leto, topli osvežilni, pomirjevalni napitki (čaji) pa so odlični tudi dalj časa.

Miša PUŠENJAK

Med je varno živilo

Znano poreklo in način pridelave hrane sta lastnosti živila, ki jima osveščeni potrošniki iz dneva v dan namenjajo večjo pozornost. Izrednega pomena za ohranjanje našega zdravja in dobrega počutja je prav uživanje lokalno pridelane hrane iz domačega okolja. Takšna živila pridejo tako rekoč neposredno na naš krožnik in niso izpostavljena dolgim transportnim potem, saj s tem živila izgubljajo svojo biološko vrednost. Zaradi kratkih transportnih poti se v živilih predvsem v sadju in zelenjavi ohranijo vitamini in ostale bioaktivne snovi, ki krepijo naš organizem in so tudi življenjskega pomena za naše telo. Kakovost čebelji pridelkov se z dolgimi transportnimi potmi in nepravilnim skladiščenjem poslabšuje zato je najbolje, če jih uživamo čim bolj sveže in iz domačega okolja. Kratke transportne poti predstavljajo tudi manjše obremenitve za naše okolje glede sproščanja toplogrednih plinov, ki nastajajo zaradi dolgih transportov hrane. Uživanje živil iz tujega okolja poveča tudi tveganje za pojav alergij, ki so v zadnjem času v porastu tako pri odraslih ljudeh kot tudi otrocih. Ker imamo v Sloveniji izredno nizko oskrbo s hrano, z uživanjem lokalno pridelanih živil izražamo tudi podporo lokalnim proizvajalcem oz. domačemu gospodarstvu, saj prispevamo delček k ohranjanju delovnih mest in poseljenosti na podeželju. Uživanje domače hrane je neposredno povezano tudi z varovanjem in ohranjanjem okolja. Ustrezno naravno okolje je predpogoj tako za življenje ljudi, živali kot tudi za pridobivanje hrane. Velikokrat zaradi onesnaževanja okolja slišimo o pomorih čebel. Čebele so prvi indikatorji onesnaženosti okolja. Premalo se zavedamo, da je vsaka tretja žlica hrane po vsem svetu odvisna od opraševanja čebel in da so čebele v naravi nepogrešljiv člen v verigi pridelave hrane. Zagotoviti potrošniku kakovostno in varno živilo je poglavitnega pomena pri ohranjanju zaupanja in pridobivanju novih uporabnikov čebeljih pridelkov, česar se čebelarji dobro zavedamo. Čebelarji se z ustreznimi postopki čebelarjenja z upoštevanjem dobre čebelarske prakse in ustrezne tehnologije čebelarjenja trudimo ohranjati kakovost medu takšno kot jo pridelajo čebele v panju. Čebelarimo v skladu s Smernicami dobrih higienskih navad v čebelarstvu, ki so osnovane na načelih sistema HACCP in zagotavljamo sledljivost. Na nalepki za med je poleg točnega izvora medu

Foto: arhiv

označen tudi poln naslov čebelarja, ki je med pridelal. To je velika razlika od označb medu, ki so opredeljeni kot »mešanica medu držav, ki so ali niso članice ES«. Rok uporabe medu je lahko zelo dolgotrajen, če je med skladiščen v ustreznih razmerah. Med, ki je shranjen na toplem, veliko hitreje izgublja svojo vrednost. Kakovost medu ogrožajo zlasti dolgotrajni prevozi na velike razdalje in skladiščenje v neustreznih razmerah. Med in drugi čebelji pridelki slovenskih čebelarjev pa pridejo v naše roke tako rekoč neposredno iz čebeljega panja, zato je ohranjena tudi njihova kakovost. Kakovost nadziramo tudi z vsakoletnimi analizami v internem laboratoriju na ČZS. Tudi varnosti čebeljih pridelkov vsa leta namenjamo veliko pozornosti in ni odveč podatek, da je bilo v zadnjih desetih letih na ostanke kemijskih sredstev analiziranih preko 1.200 vzorcev medu. Rezultati pa v vseh analiziranih primerih kažejo, da varnost medu pridelanega v Sloveniji ni ogrožena. Da svojim potrošnikom zagotavljamo še višjo kakovost in dodatno kontrolo medu, ki ga pridelujemo v Sloveniji, se čebelarji združujemo v kakovostne sheme, kot so Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo ter kakovostni shemi zaščitenega geografskega porekla Kočevski gozdni med, Kraški med in med iz ekološke pridelave.

V Sloveniji pridelan med je glede na izsledke interne kontrole kakovostno in varno živilo, priporočamo uživanje čebeljih pridelkov iz lokalnega območja z znanim poreklom in od domačega pridelovalca.

mag. Andreja Kandolf Borovšak
in Nataša Lilek, ČZS, JSSČ

Foto: arhiv

EVROPSKA UNIJA — EKSRP — REPUBLIKA SLOVENIJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Recepte zbrala Mojca Metličar,
objavljeni so v zbirki receptov Bogastvo okusov podeželja.

Kuharski kotiček

AJDOVA SMETANOVA JUHA

Potrebujemo 1 kg prekajene svinjske krače, 30 dag ajdove kaše, 4 dl kisle smetane, kis, poper,sol, timijan, lovorov list, moko za podmet.

Svinjsko prekajeno kračo skuhamo do mehkega. V juho damo oprano ajdovo kašo in začimbe. Ko je kaša kuhana, jo zgostimo s podmetom. Pred serviranjem dodamo še malo kisa in kisle smetane.

KRVAVICE – »KAŠNATE KLOBASE«

Foto: Boris Farič

Potrebujemo meso svinjske glave, pljuča, 1 kg riža, 1 kg ajdove kaše, 2dl krvi, malo masti, sol, poper, čebulo, majaron, pimet.

Kuhano meso in pljuča zrežemo na manjše koščke in zmeljemo. Skuhamo tudi riž in ajdovo kašo. Čebulo prepražimo na črevni masti. Mleto meso, riž in ajdovo kašo damo v primerno veliko posodo, polijemo z vročo maščobo in primešamo začimbe, sol in kri. Prilijemo tudi mesno juho od glave, da je nadev sočen. Že prej si narežemo čreva in jih na eni strani zašpilimo. S pripravljeno zmesjo napolnimo čreva, vendar ne preveč in jih tudi na drugem koncu zašpilimo. Krvavice damo nato v vročo vodo tik pred vreliščem. Kuhajo naj se pol ure oziroma do takrat, ko ob vbodu z iglo več ne priteče kri. Kuhane speremo z mlačno vodo in zložimo na desko, da se ohladijo. Krvavice nato spečemo in še tople ponudimo.

KISLO ZELJE V SOLATI

Potrebujemo kislo zelje, sol, olje.

Zelje operemo in solimo, čebulo olupimo in narežemo, olje, sol in poper dodamo po okusu.

MOTOVILEC V SOLATI Z JAJCI

Foto: Boris Farič

Potrebujemo 500 g motovilca, sol, kis, bučno olje, česen, 4 jajca.

Motovilec operemo in pripravimo za solato. Jajca trdo skuhamo (cca 20 min.), jih olupimo, operemo in narežemo na kolobarje. Motovilec začinimo s kisom, soljo, bučnim oljem in mu dodamo na drobno sesekljan česen. Premešamo in ob koncu dodamo še kolobarje jajc.

REGRAT Z OCVRTKI – ŠPEHOV REGRAD

Potrebujemo 250 dag regrata, 2–3 krompirje, sol, zaseko, kis.

Krompir skuhamo, ga olupimo in z vilicami razdrobimo. Zaseko prepražimo in dodamo h krompirju; vse skupaj okisamo in solimo ter s to mešanico prelijemo regrat, ki ga dobro premešamo. Ponudimo še toplega. Po želji lahko dodamo še kislo smetano. Na enak način pripravimo tudi endivijo (špehova tiva) .

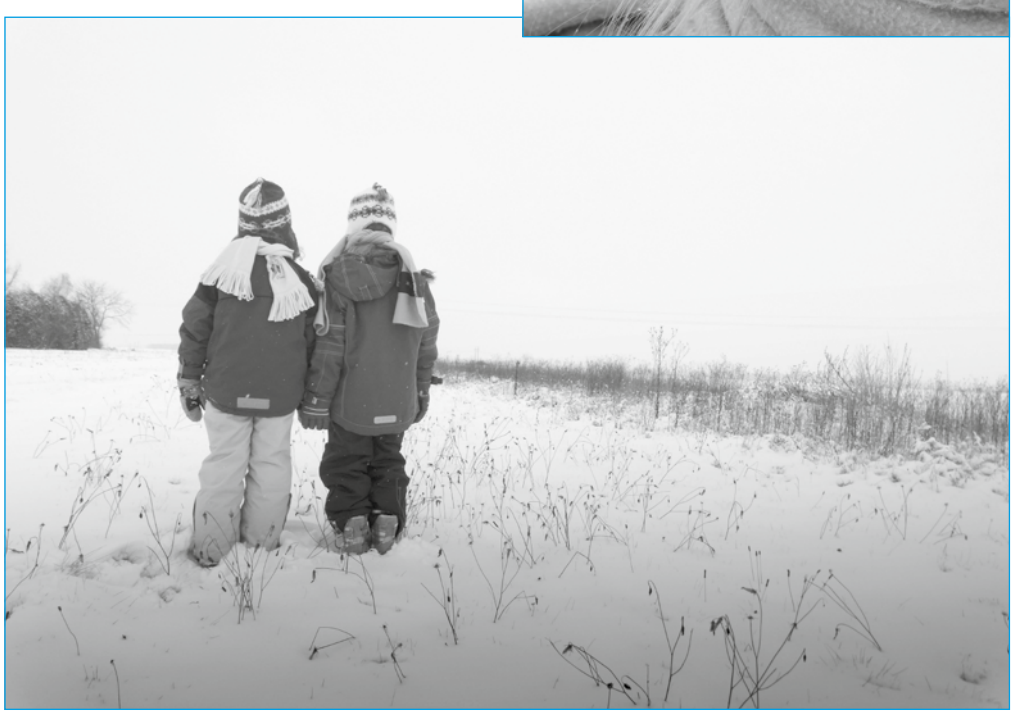
Natečaj za naj fotografijo

V prejšnjih izdajah Lista iz Markovcev smo razpisali nagradni natečaj za »Naj fotografijo zime«.
Med prispelimi fotografijami je uredništvo tokrat izbralo fotografijo avtorja Pavla Horvata, ki je objavljena na naslovnici. V uredništvu smo se odločili, da nagradimo še ostale avtorje prispelih fotografij. To so fotografije Albine Sok in Lucije Meglič. Nagrade za natečaj podeljuje Občina Markovci. Nagrajenci nagrade prevzamejo na sedežu občine v Markovcih.
Med prejetimi fotografijami objavljamo tiste iz ožjega izbora. Vsem avtorjem se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajencem pa iskreno čestitamo.

Naslednja številka Lista iz Markovcev bo izšla v drugi polovici meseca aprila. Gradivo bomo zbirali do 4. aprila. Če boste do takrat v objektiv ujeli kakšen zanimiv utrinek, ga bomo z veseljem objavili.

PM

Lucija Meglič

Albina Sok

Spomladansko čiščenje in kurjenje v naravi

Bliža se mesec sušec, ki nas opozarja na zavestno obnašanje do okolja in narave. Spomladanski čas je čas pomladitve narave, vsled tega pa je potrebno veliko postoriti v naravi. Preorali bomo njive, prekopali vrtove, vinograde ter počistili odmrle rastline, vejevje iz dreves, tu pa tam pa se znebili tudi stare krame.

Spoštovani občani, bodimo odgovorni in se zavedajmo, da vsega naštetega ne bomo sežigali na prostem, da ne bomo povzročili morebitne nesreče ter s tem povzročili sebi in drugim škode. S tem ne bomo po nepotrebnem onesneževali okolja in našega zraka, ki ga potrebujemo za življenje. Bodimo pazljivi, ko se sprehajamo v naravi, da ne mečemo svojih smeti in cigaretnih ogorkov v naravo. Prav cigaretni ogorki so večkrat povzročitelji požarov v naravi.
Dovolite, da vam navedem nekaj podatkov o nesrečah v letu 2015 v Sloveniji (SPIN).

Število klicev in aktiviranih nesreč na številko 112 je bilo vse skupaj 18.278, na katerih je sodelovalo skupaj 110.135 reševalcev, gasilcev in drugih služb.
Samo naravnih nesreč je bilo v lanskem letu 1.052, v teh nesrečah je skupaj sodelovalo 6.602 reševalcev.
V markovski občini so bili gasilci aktivirani 23-krat. Če bi vsakokrat sodelovalo samo 9 gasilcev, kolikor se jih lahko pelje v gasilskem vozilu, bi jih bilo 207, ker pa vemo, da na vsako intervencijo izvozimo z dvema voziloma, so številke precej večje. Če bi še vse skupaj pomnožili z urami, ki jih naši prostovoljci namenijo za vse naravne in druge nesreče, se zamislimo in le zahvalimo za njihovo humanost.
Naj omenim še dimniške požare, za katere smo vedno sami krivi. Bodimo pozorni na to, kaj lahko naložimo v peči. Potrebno je imeti skrb za redni pregled in čiščenje dimnih naprav. Naj bo leto varno in brez nesreč.

Ivan Golob, poveljnik civilne zaščite

Počitniško druženje otrok v Stojncih

Prostovoljno gasilsko društvo Stojnci ter Športno društvo Stojnci sta lani prvič organizirala počitniško druženje otrok, ki je potekalo v času jesenskih in zimskih počitnic na igriščih medgeneracijskega centra v Stojncih ter v prostorih Prostovoljnega gasilskega društva Stojnci. Srečanja se je dnevno udeležilo povprečno dvajset otrok vseh starosti.
Druženje smo organizirali z namenom, da bi otrokom zagotovili ustrezno varstvo v času, ko so njihovi starši zaposleni, še prav posebej pa smo si želeli, da bi naše otroke »odtrgali« od malih ekranov ter jih zvabili v naravo, kjer bi preživeli v družbi prijateljev zdravo, koristno in prijetno vsaj nekaj počitniških dni in s tem obudili vrednote, ki so nas nekoč združevale in osrečevale. Srečevali smo se v dopoldanskem času. Na zunanjih igriščih smo uživali ob igrah z žogo in v namiznem tenisu, v večnamenskem prostoru pa smo se zabavali ob najrazličnejših družabnih igrah. Sreda je bila namenjena kopanju v ptujskih termah. Ure in dnevi druženja so zdaleč prehitro minili. Starši so bili hvaležni, najbolj zadovoljni pa so bili otroci in prav zaradi tega sem bil srečen tudi sam. Po nekaj letih sem lahko bil spet »tovariš učitelj.« Želimo, da bi organizirali podobna druženja tudi ostalimi počitnicami med letom. Starše pa že vnaprej vabim, da pošljejo na naša druženja čim več otrok, po možnosti pa pri izvedbi projekta tudi sami sodelujejo. Zahvaljujem se jim, ker so mi zaupali svoje otroke, otrokom, ker so mi obogatili in polepšali že nekoliko samotne upokojenske dni, v imenu vseh pa se zahvaljujem Prostovoljnemu gasilskemu društvu Stojnci, posebej predsedniku gospodu Dejanu Zemljariču, ker so nam velikodušno odstopili prostore za igro. Za njihovo razumevanje in pomoč se jim še v naprej toplo priporočamo.

Ivan Laura

Počitniško druženje otrok bo potekalo tudi v času **ZIMSKIH POČITNIC,** in sicer **od 22. do 26. februarja**. Vabljeni vsi otroci!

RAČUNOVODSKI servis

Računovodski servis
Lidija Črešnik s.p.
Bukovci 164
tel. 040 276 387
e-mail: lidija.cresnik@gmail.com

- kakovostne in ažurne računovodske storitve za podjetnike, pravne osebe in društva po ugodnih cenah
- možnost izvajanja le-teh na sedežu stranke.

Aktivnosti podeželskih žena in deklet

Članice Društva podeželskih žena občine Markovci smo se v decembru srečale na 16. rednem občnem zboru. Tokrat smo se srečale v prostorih novega večnamenskega centra v Sobetincih.
To je bil volilni občni zbor, na katerem smo izvolile nove organe upravljanja društva. V upravni občni zbor sta bili izvoljeni dve novi članici. Zamenjale so se članice iz vasi: Strelci, Borovci in Nova vas. Predstavnice iz ostalih vasi so ostale enake kot zadnja štiri leta. V upravnem odboru je iz vsake vasi ena članica, iz vasi Stojnci in Bukovci pa po dve. Društvo bo še naslednja štiri leta vodila predsednica Slavica Vincek.
V januarju so se nekatere članice ponovno srečale na ročnodelski delavnici. Tovrstne delavnice potekajo skozi celo leto ob sredah v prostorih gasilskega doma v Novi vasi. Vabimo vse, ki se ukvarjate z ročnimi deli ali bi se tega rade naučile, da se nam pridružite. Naj povemo, da so pod spretnimi prsti članice društva Lučke Toplak, ki se redno udeležuje teh delavnic, nastali copati, s katerimi je obdarila vse udeležence občnega zbora.
Februarja so izvedle že 14. ocenjevanje pustnih krofov, skupaj s Kmetijsko svetovalno službo Ptuj. K sodelovanju smo povabile tudi članice iz drugih društev. Priznanje za naj krof 2015 je dobila Marija Korošec iz Zabovcev. Ocenjevanje je potekalo v prostorih župnijske dvorane.
Marca smo v Stojncih pripravljale jedi iz riža malo drugače, da smo z njimi lahko popestrile domače jedilnike. V aprilu smo poslušale Mišo Pušenjak, ki nam je predavala o pridelavi vrtnin in zelišč. Predavanje je bilo zelo zanimivo in poučno, saj je ga. Miša prava zakladnica znanja o pridelavi vrtnin. V tem času smo se skupaj s predsednico društva udeležile snemanja zabavne televizijske oddaje Slovenski pozdrav. V tej oddaji je predsednica Slavica predstavila izdelovanje suhih sirekov.
Brez sodelovanja našega društva niso minile farne in občinske prireditve v aprilu. Spekle smo pecivo in pomagale pri strežbi gostov ob farnem žegnanju – Markovi nedelji. Pomagale smo pri strežbi gostov, ki so se udeležili osrednje prireditve ob občinskem prazniku.
V maju je nekaj članic s svojimi izdelki sodelovalo na ocenjevanju in razstavi Dobrote slovenskih kmetij, kjer so prejele visoka priznanja.
V poletnih mesecih smo vsaka po svoje nabirale novih moči za jesenske in zimske aktivnosti.
Oktobra smo spoznavale Logarsko in Zgornje Savinjsko dolino, kar smo že predstavile v prejšnji številki.
V gasilskem domu Bukovci pa smo sodelovale pri ocenjevanju različnih sort krompirja, ki smo ga pomagale še pripraviti. Ocenjevali smo 15 različnih sort krompirja. Ocenjevanje je organiziral KGZ Maribor v sodelovanju s KGZ Ptuj. Udeležile smo se tudi tekmovanja v peki jabolčnega zavitka, ki ga je organiziralo društvo gospodinj iz Zavrča.
In že je bil tu november v katerem že tradicionalno okrasimo farno cerkev ob zahvalnem dnevu. Srečale pa smo se še v Borovcih, kjer smo pripravljale pecivo iz kvašenega testa. Predsednica pa se je udeležila srečanja predsednic društev kmetic in podeželskih žena iz Upravne enote Ptuj, ki je letos potekalo v občini Majšperk.
V decembru smo v Stojncih pripravljale slane in sladke cmoke.
Naše članice skozi celo leto pomagajo in sodelujejo pri vseh vaških prireditvah, ki jih organizirajo različna društva in vaški odbori. V zameno zato, lahko imamo tečaje v kuhinjah po gasilskih domovih.
Nova, stara predsednica je tudi za leto 2016 predstavila bogat program dela, za katerega upamo, da ga bomo uspešno izvedle in mu čez leto dodale še kako nenačrtovano aktivnost.

Slavica Strelec

15. ocenjevanje krofov, na katerem je zmagala Slavica Vincek (v sredini s krofi v roki)

Foto: PM

Skupinska fotografija starega in novega upravnega odbora društva

Božična pesem devetdesetih pevcev

Člani Kulturno-umetniškega društva Markovski zvon so veseli december znova napolnili z glasbo. Ta je odzvanjala na 21. božičnem koncertu v domači cerkvi in v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Mariboru. Prisluhnili smo jim lahko tudi ob živih jaslicah pred Postojnsko jamo, v začetku januarja pa tudi na dobrodelnem koncertu v župnijski cerkvi v Cirkovcah. Takrat so pesem kolednico po domovih širile tudi tri skupine kraljevskih kolednikov.

Na god sv. Štefana so v farni cerkvi v Markovcih ob 21. božičnem koncertu pevci in pevke Kulturno-umetniškega društva Markovski zvon s pesmijo podoživeli in počastili prihod Jezusa. Ob tej priložnosti so se s samostojnimi pesmimi predstavili Mešani cerkveni pevski zbor sv. Marko, cerkveni pevski zbor Jutranja zarja, Komorni zbor Glasis in Otroški cerkveni pevski zbor Zvonček. Ta je s hudomušnim uvodom predstavil novo vodstvo, ki ga sestavljajo nadobudne mlade zborovodkinje Eva Vajda, Rebeka Mikša in Pia Majerič. Prav tako se novega vodstva veseli tudi cerkveni pevski zbor Jutranja zarja, ki ga je z novo pevsko sezono prevzel Mitja Kostanjevec. Kot nov organist se je ob zaključku koncerta pridružil Andreju Krambergerju na orglah, kjer sta prvič v duetu štiriročno zaigrala Gruberjevo Sveto noč. Skupna pesem vseh nastopajočih, bilo jih je približno 90, je bila poklon lani preminulemu Avseniku. Izbrali so njegovo melodijo Zvezde na nebu žare, ki so ji dodali inštrumentalno spremljavo harmonike, trobente, klarineta in kitare.

Čarobno božično vzdušje so pevci in pevke kulturno-umetniškega društva v sredo, 30. decembra, prenesli v stolno cerkev sv. Janeza Krstnika v Maribor in s svojim obiskom razveselili našega rojaka, stolnega župnika Marka Veršiča. Tam so po odpeti večerni maši ponovili program božičnega koncerta, s čemer so se predstavili tudi mariborskim faranom. Na tem mestu gre zahvala Marku Veršiču za gostoljubje in priložnost za petje v tako veličastni cerkvi, kot je mariborska stolnica.

Čisto svoja, prečudovita in polna čudes pa je tudi Postojnska jama, pred katero je ob živih jaslicah 29. decembra prepeval Otroški cerkveni pevski zbor Zvonček. Ob likih svete družine so tako polepšali še en dan v šest dni trajajoči predstavi živih jaslic z več kot petsto nastopajočimi. To je bila tudi lepa priložnost za izlet v podzemni kraški svet, na katerega so se podali še nekateri člani in sodelavci društva.

Komorni zbor Glasis je 3. januarja s povnovim pevskim udejstvovanjem napovedal še eno, iz pesmi spleteno leto. V župnijski cerkvi v Cirkovcah so v duhu prostovoljstva nastopili poleg še nekaterih drugih pevskih skupin. Prostovoljni prispevki, ki so bili zbrani na koncertu, so bili namenjeni šolskim skladom. S tem so dokazali dobro voljo in pripravljenost pomagati tudi samo s pesmijo.

Glasba je posrednica med duhovnim in stvarnim življenjem Z njeno pomočjo so pevci znova obudili skrivnost Kristusovega rojstva in jo delili med ljudi. Z velikim obiskom farne cerkve ob božičnem koncertu in podpori na drugih nastopih sekcij društva ste obiskovalci ponovno pokazali podporo, ki daje motivacijo za nadaljnje delo, za kar se vam iskreno zahvaljujemo. Naj bo glasba še naprej pot do Boga in vaših src.

Staša Meglič

Še pomnite, tovariši?

Nedelja je, ne vsakdanja, Miklavževa! Pridne otroke je obdaril prvi, dobri decembrski mož. Televizija Slovenije prenaša prelep koncert. Poimenovali so ga Miklavžev koncert. Sicer pa eden mnogih, preko katerega zbirajo prispevke za otroke, za družine v stiski, za stroške zdravljenja … Pred tem se je v Dnevniku odlična novinarka Rosvita Pesek spominjala seje takratne Skupščine Republike Slovenije dne 6. decembra 1990 in sklepa o razpisu referenduma za samostojno in neodvisno (novo) državo Slovenijo. Na ekranu prepoznavam obraze Peterleta, Pučnika, Omana, klenih Slovencev, ki so, tako kot jaz, sanjali o Švici, le da se bo država imenovala Republika Slovenija. Med njimi ni moč spregledati naših večnih politikov, veščih vijuganja med vratci (bolj kot Tina Maze), ki so čez čas tako spretno pristavili svoje lončke in v kovčkih odnašali denar v tujino. Nam, poštenim državljanom, se še sanjalo ni, da so ropali našo državo, izropali seveda najbolj tiste, za katere danes, morda prav oni, zbirajo denar za počitnikovanje revnih otrok. Kakšna ironija! Tedaj zaplavajo moje misli petindvajset let nazaj. Referendum 23. decembra 1990 in jaz del njega. Bila sem navdušena! Sedaj se zavedam in upam na glas povedati, da je bil moj delež pri izvedbi referenduma, kar se naše sedanje občine tiče, zelo velik. Pod strešno linico moje skromne pisarnice zadružnega doma: jaz in moj navadni pisalni stroj. Najprej volilni imeniki. Tri tisoč tri sto volilnih upravičencev ima naša občina - vse na stari pisalni stroj. Roki za opravila so bili izredno kratki in kratki adventni dnevi, tako da nisem vedela, kdaj je bil dan in kdaj noč. Sestava volilnih odborov, pošiljanje vabil za volivce, gradivo za volilne odbore … vse na moj stari pisalni stroj! Pa je šlo! Nihče ni govoril o honorarjih, saj dotlej niti vedeli nismo zanje. Tisto nedeljo, 23. decembra 1990, zvečer, po 19. uri, smo preračunavali izide in po 22. uri je državna volilna komisija sporočila, da se je 88,5 % Slovencev odločilo za samostojno državo. Televizija je prenašala dogodke iz Cankarjevega doma in politike, ki so nazdravljali, donela je Zdravljica, navdušenje je bilo nepopisno. Trajalo je nekaj mesecev, morda leto ali dve, ko so Slovenijo priznale tudi druge države in svetovne institucije. Mi pa smo še vedno sanjali o Švici.

Mnogi pravijo: »Pa saj nam ni sile!« Tudi sama jim delno pritrdim: »V naši občini ne!« Trdim, da nihče ne strada, da materam ni treba šivati zaplate na hlače svojih otrok …, toda le malokdo bi s svojo pokojnino mogel preživeti v domu za starejše in preveč je mladih, ki ne najdejo zaposlitve. Izobrazili smo jih, bili so zlati, bili so diamantni maturanti, najboljši študenti na fakultetah, tudi na naravoslovnih, danes pa delajo v tujini. Starejši gospodje - beri tovariši, mnogi člani forumov itd. pa so se močno oklepali sedla naših paradnih konj, dokler niso bili tako izčrpani, da so skoraj vsi poginili, nismo jih mogli pregnati iz kokošnjakov, kjer nesejo kure zlata jajca, kovčki z denarjem pa romajo v Švico. Pa kdaj pri vragu, boste imeli dovolj, saj vendar ne pojeste več kot kmet, ki trdo dela od zore do mraka, več kot dve obleki in štiri srajce ne menjate na dan, dva ali trije dragi avtomobili so dovolj, upam, in več kot dve ljubici na noč tudi, saj več ne zmorete! Seveda ste pred tem poskrbeli za svojo »žlahto« - predvsem za otroke, ki so ali bodo sedli kar na vaše stolčke.

Vem, trde in grde so moje besede, morda tudi neprimerne, toda ključni dogodki za mojo domovino so se dogajali pred 25. leti. Saj še pomnite, tovariši!

Nihče na tem svetu mi ne more očitati, da nisem zavedna Slovenka. Res pa je, da Slovenci nismo državotvorni narod, da smo narod hlapcev, zelo dobrih hlapcev in pregovor pravi, da *Dober hlapec ni nikdar dober gospodar*. Zato pa ne znamo ustaviti vlaka in dragih avtomobilov, ki odvažajo kovčke evrov v Švico, o kateri pa smo, navadni državljani, nehali sanjati. Zahvaljujem se moji občini, zahvaljujem se gospodu županu in občinski upravi za uspešno delo in jim želim vse dobro v tem letu. Izvoljene svetnike pa prosim, naj nam s svojimi razpravami na sejah občinskega sveta ne skazijo delovnikov, pa kdorkoli so že, ali levi ali desni, gasilci ali koranti. Vsi smo občani naše občine, državljani moje in vaše najlepše Slovenije. Pa srečno!

Danica Tement

Vse ljubitelje branja obveščamo, da je

KNJIŽNICA BUKOVCI

znova odprla svoja vrata.

Najdete nas v kulturno-športni dvorani v Bukovcih
od novembra do marca vsako sredo med 17. in 18. uro.

Info: 041 817 738 Amanda Petek
amanda.petek@gmail.com
facebook.com/knjiznica.bukovci

Tašš, vezenje in modno oblikovanje

V tokratni številki Lista iz Markovcev predstavljamo mlado podjetnico, modno oblikovalko Tamaro Šmigoc iz Bukovcev, ki se ukvarja z vezenjem in modnim oblikovanjem. Kaj jo je navdušilo za tovrstno dejavnost, kako poteka njeno delo in kakšna je ponudba izdelkov, ki jih prodaja, preberite v spodnjih vrsticah.

Tamara Šmigoc, po poklicu ste modna oblikovalka. Večina naših občanov ve, da ste hčerka »Kolaričve Lidije«, ravno tako šivilje, ki svoj poklic šiviljstva opravlja že od malih nog, za katerega jo je navdušila mama, torej vaša babica. Pri vas gre torej dejavnost šivanja pri vas iz roda v rod.

Tamara Šmigoc: "Res je, pri nas gre šiviljstvo iz roda v rod. Začetke je "zašila" moja babica, ki je navdušila mojo mamico in seveda tudi mene. Bila je bila navdih za naše začetke, za kar sem ji zelo hvaležna, saj nas je veliko podučila. Tudi mamica mi pri mojem delu zelo veliko pripomore."

Vaša dejavnost pa se vendarle nekoliko razlikuje od klasičnega šivanja. Ukvarjate se namreč z vezenjem in modnim oblikovanjem.

Tamara Šmigoc: "Moja dejavnost je strojno vezenje na različna tekstilna oblačila. Različna podjetja si dajo reklamno izvesti svoje logotipe, prav tako pa vezem tudi za individualne stranke. Delam tudi v trgovini pri mamici in svetujem strankam pri izbiri oblačil za različne namene."

Še danes, čeprav redko, srečamo ročne vezenine, ki se ne dajo primerjati s strojno obliko vezenja. Kako gledate na »staro šolo« vezenja, kaj vam pomeni?

Tamara Šmigoc: "Ročne vezenine se seveda ne dajo primerjati s strojnim vezenjem, saj je vanj vloženega ogromno dela, prav tako pa je tudi cenovno neprimerljivo dražje, čeprav ljudje tega ne znajo ceniti. Strojno vezenje je seveda cenejše in tudi hitrejše, saj se programi izdelajo računalniško in potem stroj delo praktično opravi sam. "

Podjetje TAŠŠ ste ustanovili pred 7 leti. Ali ste v njem samozaposleni?

Tamara Šmigoc: "Kratica TAŠŠ pomeni Tamara Šmigoc. V njem sem zaposlena sama. Ukvarjam se predvsem z vezenjem na tekstilne izdelke. Ker delam že veliko let krstne prtičke, sem se leta 2015 odločila tudi v smeri oblikovanja krstnih in poročnih sveč. Posebnost teh sveč je, da so okrašene s swarovskimi kristali."

Kaj lahko ponudite kupcu, ki vas pride obiskat v Bukovce? Ali se s prodajo ukvarjate tudi po spletu?

Tamara Šmigoc: "V trgovini ponujamo krstne, poročne sveče ter vse za krst. Oddate lahko tudi naročilo za vezenje, od leta 2015 pa imam tudi svojo spletno stran, kjer se dajo kupiti vsi izdelki za krst. Spletna stran se imenuje vsezakrst.si. Moje izdelke lahko kupite tudi po vsej Sloveniji, saj jih prodajamo v raznih katoliških knjigarnah, cvetličarnah in darilnih butikih."

Kako ocenjujete dosedanje delo? Je konkurenca s tovrstno dejavnosti na trgu velika?

Tamara Šmigoc: "Dosedanje delo mi kar uspeva, je pa res, da se je potrebno nenehno izpopolnjevati ter na trg ponuditi vedno nekaj novega, saj je konkurenca zelo velika."

Hvala za odgovore. Želim vam uspešno delo.

Alenka Domanjko Rožanc

PRIREDITVENIK:

- **19. februar** – občni zbor AMD Markovci ob 18. uri, Osnovna šola Markovci (vhod iz parkirišča)
- **25. februar** – predavanje Zdravilna moč zelišč, Vesna Forštnerič Lesjak, mag. farm., ob 18. uri, Gasilski dom Sobetinci
- **5. marec** – občni zbor Prosvetnega društva Prvenci--Strelci in kulturni program ob materinskem dnevu
- **8. marec** – kulturni program in druženje upokojencev ob 15. uri, gasilsko-vaški dom Nova vas
- **12. marec** – občni zbor Športno-ribiškega društva ob 17. uri, ribiški dom Prvenci
- **15. marec** – krvodajalska akcija za občino Markovci na transfuzijskem oddelku Bolnišnice Ptuj, od 7. ure naprej
- **19. marec** – druženje žena in deklet v Markovcih ob 18. uri, dvorana PGD Markovci
- **20. marec** – cvetna nedelja, blagoslov presmecev pred cerkvijo
- **20. marec** – program ob materinskem dnevu, večnamenska dvorana v Bukovcih, ob 16. uri
- **27. marec** – velika noč
- **28. marec** – velikonočni ponedeljek
- **8. april** – občni zbor Društva upokojencev Markovci ob 15. uri, gasilsko-vaški dom Nova vas

Obisk čebelarske zveze Slovenije v Markovcih

V petek, 5. februarja, tik pred fašenkom, je predsednik Čebelarske zveze Slovenije g. Boštjan Noč s spremstvom obiskal čebelarska društva na območju od Poljčan do Ptuja. Del poti je prevzel podpredsednik ČZS g. Janez Vencelj. Spremstvo, ki je sodelovalo na tej poti, so bili: član UO ČZS g. Janko Šarman, član UO ČZS Andrej Pihler, predsednik ČZD Ptuj Maks Kostanjevec in svetovalec JSSČ g. Tomaž Samec. Obiskali so čebelarska društva v Spodnjem Podravju, med drugim tudi naše domače društvo. Člani na čelu s predsednico Tilčko Petrovič so jih prijazno sprejeli. Vsa čebelarska društva podpirajo pobudo, in sicer, da bi **20. maj** razglasili za **Svetovni dan čebel.** To podporo so prišli podpret tudi gostje, ki delujejo v okviru lokalne skupnosti na teh območjih. V društvenem čebelnjaku so se posveta udeležili župan naše občine, ravnatelj osnovne šole in gospod župnik. Ker so bili naši kraji v času srečanja fašensko obarvani, so pred čebelnjakom zaplesali tudi koranti.

ADR

EMITT d.o.o.
STOJNCI 19, 2281 MARKOVCI
Tel: 02 / 788 81 60, GSM: 031 / 224 660
info@emitt.si, www.emitt.si
- ELEKTRO IN STRELOVODNE INSTALACIJE
- TOPLOTNE ČRPALKE ZA OGREVANJE STAVB IN PRIPRAVO SANITARNE VODE
- SERVIS OLJNIH IN PLINSKIH PEČI
- IZPOSOJA AVTOKOŠARE
- SERVIS IN MONTAŽA KLIMATSKIH NAPRAV

»Z leti ti gostilniška dejavnost zleze pod kožo«

Foto: ADR

Silva in Branko Vincek sta bar Capuccino vodila več kot 20 let.

Z zadnjim decembrskim dnem preteklega leta sta delo v baru Capuccino v Stojncih sklenila Silva in Branko Vincek. V svoji več kot 20 let trajajoči gostilniški zgodbi se z veseljem spominjata mnogih anekdot gostov, številnih prijateljstev in predvsem lepih trenutkov. Ob zaključku smo k pogovoru povabili nosilko podjetja, gospo Silvo Vincek.

»Z gostilniško dejavnostjo smo pričeli v januarju leta 1994. Vselej smo bili najemniki prostora ob trgovini, takrat imenovani Lipa, katere prvi lastnik je bil Marjan Kostanjevec. Leta 2003 je objekt kupil sedanji lastnik Marketa Natura (Seka d. o. o.). Zakaj smo se odločili za tovrstno dejavnost? Ponudila se je priložnost, obenem pa je v takratnem času vladala ideja, ki se do danes ni bistveno spremenila: ženske pojdejo v trgovino, moški pa na kavo,« se začetkov spominja Vincekova. »Najboljšo obiskanost beležimo ravno v prvih letih delovanja, nekje prvih deset let. Takrat so v trgovino na veliko hodili kupovat tudi sosedje Hrvati, enak obisk pa je bil tudi v baru. Z leti se je obiskanost manjšala, k čemer je pripomogla zakonodaja (zakon o uživanju žganih pijač, protikadilski zakon itd.).

Zanimalo me je, kakšen je recept natakarja, da se gostje vselej znova vračajo nazaj. Silva se je ob tem nasmejala in povedala: »Potrpežljivost, predvsem to. Z leti mi je gostilniška dejavnost zlezla pod kožo. Potrebno je biti prijazen z gosti, saj so to zlasti domačini. V teh letih sem se naučila, kaj jim je všeč in kaj ne, njihove misli in želje sem jim znala prebrati z obrazov. Naš bar je v primerjavi z drugimi drugačen v tem, da ga obiskujejo vglavnem samo domačini, torej vaščani naše in sosednjih vasi.«

Bar Capuccino je (še vedno) središčna točka vasi Stojnci. Ne le, da stoji v središču vasi ob gmajni in ob edini vaški trgovini, tudi vse pomembne informacije, dogovori za najrazličnejša dela in kupčije se, tako kot je to stara slovenska navada, sklepajo tukaj. Vincekova ob tem dodaja: »Upamo in želimo si, da tako ostane tudi v bodoče. Veseli smo, da naše delo nadaljujejo domačini. Ob tej priliki bi se želela iskreno zahvaliti vsem gostom, zlasti tistim rednim, s katerimi smo se srečevali vsako jutro, s tistimi, ki so v baru imeli točno določen prostor in za katere še zdaj vem, kaj bi naročili, če bi jih ponovno postregla. Hvala tudi vsem kvartopircem; zanimivo je, da so ob pomanjkanju kandidatov za igro poklicali moža Branka, ki je z veseljem prišel odigrat rundo ali dve – vse za dobro počutje naših gostov.«

Capuccino je skozi leto organiziral in povabil na številne zabave ob najrazličnejših priložnostih. »Potrebno se je bilo prilagajati strankam in jim ob rednem delu vedno znova kaj ponuditi. Pijačo s hrano smo vsako leto nudili ob fašenku, na martinovo, kuhali smo bograč, pripravili kostanjev piknik, silvestrovanje, aninski ponedeljek pa je v Stojncih tako ali tako »dela prost dan« in takrat smo goste vsako leto pogostili s tradicionalnimi aninskimi pečenkami.«

Zanimivemu pogovoru na silvestrovo v baru Capuccino so se z veseljem pridružili tudi redni gostje, ki so »slovesu« povedali naslednje: »Silvi in Branku se zahvaljujem za njuno dobrodelnost, za mnogo ur, ki smo jih preživeli skupaj, za korekten in prijazen odnos. Hvala jima za mnogo podarjenega časa in za potrpežljivost.« (Marjan Ambrož)

»V takšni domači gostilni, kot je bar Capuccino, smo se predvsem možje med seboj marsikaj dogovorili, seveda pa je v ospredju vselej bil sproščen klepet in dobra volja. Ko se je kateri od gostov zarekel, npr. da naslednji dan pripravlja koline, smo prijatelji takoj pripravili načrt in mu napovedali naš prihod. Vselej je bilo prisotnega mnogo smeha in pozitivne energije. Naj kot zanimivost omenim tudi to, da so vse natakarice, ki so kadarkoli delale v Capuccinu, v naši ali v sosednji vasi izbrale tudi svojega življenjskega sopotnika, na kar smo tudi ponosni.« (Stanko Kelenc)

Silva in Branko Vincek sta na zadnji dan svojega dela v baru goste pogostila še s hrano, ki jo je za to priložnost podaril in pripravil Alen Slanič, ki k temu hudomušno dodaja: »Brez peči se nič ne zgodi.«

V baru se je zbralo mnogo prijateljev in znancev, ki so se vodstvu zahvalili za dobro sodelovanje, ob tem pa dejali, da bi lahko vsak dan v letu bilo takšno silvestrovo, kot je bilo lansko.

Nova najemnica prostorov bara, ki je ohranil enako ime, je Marija Solina. Njen cilj je, da se navade in tradicija obrti nadaljuje, ob tem pa bodo nekoliko osvežili prostore, polepšali okolico in posodobili prostor, kjer je to potrebno. Skušali bodo narediti prostor, ki bo še naprej prijazen do vaščanov.

Alenka Domanjko Rožanc

Obisk starejših vaščanov

Tudi letos so v Markovcih v januarju obiskali starejše sovaščane, ki so stari nad osemdeset let. Tako so vaški predsednik Aleš Kolednik in prostovoljki Karitasa in Rdečega križa Ivanka Plohl in Marija Prelog s skromnimi darili obiskali 13 vaščank in vaščanov. Moški je pravzaprav samo eden, ostale so ženske, od teh pa sta dve oskrbovanki doma starejših. Vsak od njih ima svojo zanimivo življenjsko zgodbo.
Našim sovaščanom želimo trdnega zdravja.

Marija Prelog

Foto: Marija Prelog

Neža Bezjak, po domače Arnečva, v družbi vaškega predsednika Aleša Koletnika in sodelavke Karitasa Ivanke Plohl, in najstarejša Markovčanka, 92-letna Marjeta Kukovec.

Srečanje generacije 1965

Foto: arhiv

Generacija 1965, lanski abrahamovci

V soboto, 30. januarja, smo se v poznem popoldanskem dnevu v gostišču Pri Ribeku v Stojncih zbrali sošolci in sošolke, ki smo v prvi razred Osnovne šole Markovci vstopili v šolskem letu 1972/73. Takrat nas je bilo 68 učencev, žal je že osem naših sošolcev pokojnih. Tokrat se nas je zbralo 39 in obe naši razredničarki v zaključnem osmem razredu v šolskem letu 1979/80, gospe Karolina Pičerko in Marija Petek (takrat še Marija Sluga). Ob prihodu smo se veselo pozdravljali in objemali, saj se nekateri nismo videli in srečali že dolgo. Lanski abrahamovci smo naše srečanje popestrili s spomini, posebno s tistimi, kako smo doživljali naši dve razredničarki pred več kot petintridesetimi leti. Nasmejali smo se do solz. V našo generacijo sošolcev spadata Milan Gabrovec in Ivan Štrafela, ki trenutno oba opravljata pomembni službi v naši občini. V veselem razpoloženju smo se naenkrat zavedali, da čas vse prehitro beži, saj so se že bližale jutranje ure. Dogovorili smo se, da se za pet let ponovno srečamo.

Marija Prelog

VARGAS AL
ČLAN SKUPINE TALUM

AKCIJA!

Sistemi
protivlomnega
varovanja

**Montaža in priklop
na varnostnonadzorni center**

že od
27 EUR
na mesec

02 7995 411 www.vargas-al.si

ISO 9001 : 2008

95 let Neže Kos iz Nove vasi pri Markovcih

Foto: osebni arhiv

Januarja 2016 je v krogu domačih 95. rojstni dan slavila mama, babica in prababica Neža Kos, rojena Bezjak. Na svet je prijokala 14. januarja 1921. leta kot drugorojenka v kmečki družini, v kateri je bilo skupaj 7 otrok. Že v zgodnji mladosti je morala poprijeti za trdo kmečko delo, saj je družina živela izključno od kmetovanja, vso delo pa je bilo treba opraviti ročno. Usoda je hotela, da je ostala na domačiji. Leta 1950 se je poročila z Martinom Kosom iz Bukovcev, ki se je priselil na »Burdovkino« domačijo, kjer sta skupaj nadaljevala kmetovanje do njegove smrti 1989. leta. Rodila sta se jima dva otroka, Martin in Silva, danes pa jo razveseljujejo 3 vnuki in 5 pravnukov.

Neža se rada spominja mladosti in ve povedati, da so imeli 10 ha obdelovalne zemlje in še vinograd v Halozah. Da so to lahko obdelovali, so morali precej trdo delati, potrebovali pa so še dodatne delavce (»težake«). Spominja se, da je tudi kosila skupaj s kosci na travniku. Doma so imeli še »pušlšank« (vinotoč). Oče je bil čebelar, zato je tudi med pripomogel k boljšemu standardu družine. Očeta se še posebej rada spominja in je zelo ponosna nanj, saj se je spoznal na vse, danes tudi že skoraj pozabljene obrtniške poklice. Bil je čevljar, pa kolar in mizar, skratka mojster za vse, pa tudi sicer je zelo lepo skrbel za družino in ne spomni se, da bi jim kdaj šlo slabo.

Po izgubi moža je prevzela skrb za vnuke, še zlasti za otroka hčere Silve, ki je z možem delala pretežno v Avstriji. Vedno si je dopovedovala, da mora zdržati tako dolgo, da se Silva vrne domov. Ta želja se ji je uresničila pred petimi leti in šele takrat je odložila kuhalnico in druga hišna opravila.

Danes je srečna, da je hči Silva doma z njo, seveda pa se dnevno srečuje z vnuki in pravnuki, saj so vsi ostali na domačem dvorišču ali v neposredni bližini. Največ ji pomeni, da se razumejo ter da jo imajo radi. Sicer pa si čas krajša s prebiranjem časopisov in gledanjem televizije. Zdravnika in bolnišnice skoraj ne pozna. Recept za dolgo življenje je po Nežinem mnenju trdo delo, skromnost in poštenje. Zaupala nam je, da že več let nabira različna zelišča, iz katerih si vsak dan skuha in popije čaj.

Ob svojem jubileju je gospa Neža bila deležna številnih lepih želja, katerim se pridružuje tudi Uredniški odbor Lista iz Markovcev. Želimo ji še mnogo prijetnih, srečnih in zdravih dni v krogu svojih najdražjih.

TM

Zlatoporočenca Korošec

Foto: Marija Prelog

Zlatoporočenca z županom, vnukinjo in pranečakinjo

Janez in Slava Korošec sta se poročila v naši farni cerkvi pred petdesetimi leti. Bilo je to v soboto, 13. februarja 1966. leta. Spominjata se, da je deževalo. Nekoč so rekli, da je to dobro znamenje, saj se v zakonu tako težave lažje prebrodijo. Civilna poroka je bila že dan poprej.

Oba sta rojena Zabovčana in sta v svoji rojstni vasi tudi ostala. Mož Janez se je rodil 1. aprila 1939. leta pri Rihtarvih. "Na dan lažnivcev," se nasmehne zlatoporočenec. Žena Stanislava – Slava z dekliškim priimkomTement je bila rojena 13. oktobra 1935 pri Mlinarvih.

V zakonu so ju razveselili trije otroci: prvorojenka Jožica 1967. leta, naslednje leto hčerka Ida, 1970. leta pa še sin Ivan. Zelo srečna sta bila ob rojstvu prvega vnuka Mateja, ki so se mu pridružili še Nik ter vnukinji Nina in Zala. Janez je bil vseskozi zaposlen, žena Slava pa je skrbela za otroke in kmetovala ter gospodinjila na mali kmetiji. Trudila se je, da je s svojim delom doprinesla v družinski proračun. Z nostalgijo se spominjata mladih dni: "Toda tudi danes se imava lepo, saj se kljub pomanjkanju časa še pogosto zbere vsa družina skupaj."

Želimo jima še veliko srečnih skupnih dni ter obilo zdravja.

Marija Prelog

Zlatoporočenca Ambrož

Po 50 letih skupnega življenja sta pred oltar ponovno stopila Franc in Gera Ambrož iz Stojncev. Ženin Franc Ambrož se je rodil 3. julija 1942 v Muretincih, nevesta Gera pa 20. marca 1944 v Stojncih z dekliškim priimkom Petrovič. Oba sta se rodila v kmečkih družinah, v katerih sta preživela otroštvo in se že zgodaj začela učiti kaj pomeni trdo kmečko delo.

Poročila sta se točno pred petdesetimi leti, 13. februarja 1966, in spominjata se, da je tudi takrat bila zima podobna letošnji: brez snega in hudega mraza. Po poroki se je Franc preselil k ženi na Vincekovo domačijo v Stojnce kjer sta se odločila za kmetovanje, ki je trajalo vse do današnjih dni. Danes obdelujeta manj zemlje in imata manj živine kot včasih. Usoda jima ni namenila svojih otrok, zato sta se odločila svoj dom ponuditi otrokom, ki so ga potrebovali. Tako sta ravno v pustnem času leta 1980 sprejela bratca in sestrico, stara 4 in 5 let. Nista jima bila le rejnika, ampak pravi oče in mama, saj sta ju tako tudi klicala oz. ju kličeta še danes. Po lepo preživetem otroštvu na Vincekovi domačiji, končani osnovni in srednji šoli pa sta si že pred nekaj leti oba ustvarila družine in se odselila, a se še vedno vračata in obiskujeta "starša", ki sta ju vzgojila in jima dala popotnico za življenje.

Odločila sta se le za cerkveno potrditev petdesetletne zveze v cerkvi sv. Marka v Markovcih. Zlato poroko sta proslavila skupaj s sorodniki, prijatelji in sosedi. Dogodek je popestril tudi Hišni ansambel Društva upokojencev Markovci, ki je s svojim programom oba slavljenca prijetno presenetil.

Številnim čestitkam in željam se pridružuje tudi uredništvo Lista iz Markovcev in jima želi še veliko zdravih in srečnih let.

TM

Foto: Marija Prelog

Oba zlatoporočenska para Korošec in Ambrož sta se na isti dan dan pred 50 leti poročila v naši farni cerkvi. Tudi cerkveni obred zlate poroke so po 50 letih praznovali skupaj. Na sliki so slavljenci s svojimi pričami.